

Belgian
Feed
Association

JAARVERSLAG 2017

VOORWOORD

Het jaar 2017 was, in het algemeen gesproken, een jaar met een zeer grote diversiteit aan onderwerpen met een aantal “uitspringers” die voornamelijk te catalogeren zijn in de rubriek diergezondheid en dierenwelzijn.

Zonder enige twijfel springt de antimicrobiële resistentie er torenhoog uit als zijnde het top-item van 2017. BFA heeft, als medeoprichter van AMCRA (het Centrum voor AntiMicrobial Consumption and Resistance in Animal production), mee de doelstellingen helpen opstellen. Naast de algemene doelstelling van een reductie van 50% van het AB-gebruik in de dierlijke productie tegen eind 2020, had de diervoedersector zich geëngageerd om tegen eind 2017 al een halvering van het AB-gebruik in gemedicineerde voeders te realiseren.

Een fameuze uitdaging! Ongetwijfeld keken vele stakeholders ons meewarig aan bij het aangaan van dit engagement.

De hele sector heeft zich echter collectief geschaard achter het behalen van deze doelstelling. Uiteraard werden daar een heel aantal initiatieven aan gekoppeld.

Om te starten de datacollectie. Gelukkig was BFA voldoende proactief! De diervoederbenchmark-studie startte reeds in 2009, ruim voor het uiteindelijke referentiejaar 2011 waartegen de doelstellingen worden vergeleken. Jaarlijks werden de mengvoederfabrikanten geconfronteerd met een rapport over hun individuele resultaten en kregen ze eveneens een benchmark t.o.v. de sector. Met andere woorden, elke individuele fabrikant kon zich positioneren t.o.v. zijn concullega's en ook zijn vooruitgang plaatsen t.o.v. de collega's.

Vervolgens werd de frequentie van de rapportage nog opgedreven: i.p.v. éénmaal per jaar werd een zesmaandelijks rapport opgesteld. In de laatste zes maanden werd er zelfs geswitcht naar een driemaandelijks ritme.

Naast de confrontatie met de data, werd ook collectief beslist om een aantal bijkomende maatregelen te treffen: geen gemedicineerde voeders meer voor vleesvarkens na 15 weken, enkel nog elektronische voorschriften en er zou enkel nog een voorschrift van de bedrijfsbegeleidende dierenarts worden aanvaard.

Als toemaatje werd op elke ledenvergadering de gelegenheid te baat genomen om het onderwerp AB op tafel te gooien.

Dit heeft de diervoedersector in staat gesteld om een uitzonderlijke prestatie te realiseren waar elke deelnemende fabrikant terecht fier op mag zijn! Ten opzichte van het referentiejaar 2011 werd eind 2017 een reductie gerealiseerd van 60% van het Antibioticumgebruik in gemedicineerde voeders!

Daarbovenop kan ook gesteld worden dat t.o.v. het startjaar 2015, het jaar waarin ZnO werd geregistreerd en toegelaten voor verbruik, er een reductie van het volume wordt vastgesteld van meer dan 30 %!

Na deze ongelooflijke sprint, om het in welertermen te zeggen, kunnen we echter niet op onze lauweren rusten. Enerzijds is er uiteraard de nazorg: we moeten namelijk

vermijden dat er zich opnieuw pieken in het verbruik zouden voordoen. Blijvende alertheid is dus geboden.

Anderzijds zal de diervoedersector nu de andere stakeholders in de dierlijke productiekolom moeten ondersteunen in hun inspanningen om de algemene sectordoelstelling van een halvering van het AB-gebruik tegen eind 2020 te realiseren. Want, kleine maar belangrijke kanttekening, de grootste reductie die nu gerealiseerd werd in de sector is voor ongeveer de helft toe te schrijven aan de reductie van het AB in gemedicineerde voeders! En vooral, de vermindering in het AB gebruik in de gemedicineerde voeders is uitsluitend in de varkenssector gerealiseerd!

Een andere belangrijke ontwikkeling in 2017 betreft de duidelijke toename van de markt van GGO-vrije producten, zowel in Duitsland als in Frankrijk. Dit zal BFA ook nopen tot het innemen van een bepaalde strategie, zeker voor wat betreft de export van diervoeders naar deze bestemmingen, maar ook voor de diervoeders geleverd aan dieren wiens producten (vlees, melk, ei) Duitsland of Frankrijk als bestemming hebben. De strategie moet weloverwogen zijn, rekening houden met de marktomstandigheden maar eveneens behoedzaam omdat de diervoedersector de laatste schakel is waar controle mogelijk is! En dit zou zich wel eens kunnen keren tegen de mengvoedersector! Bovendien wil de mengvoedersector niet meegesleurd worden in een hypocriet marktgebeuren waar de consument permanent bedrogen wordt.

Om dit voorwoord af te sluiten moet ons van het hart dat het bijna gemeengoed is om, bij vaststellingen die gedaan worden in het kader van bijvoorbeeld dierenwelzijn of volksgezondheid, het bestaande autocontrolesysteem met de grond gelijk te maken. Het stoot tegen de borst dat het merendeel bonafide bedrijven, dat dagelijks fors investeert in autocontrolesystemen, altijd mee het kind van de rekening is. In België slaagt men er altijd in om noeste arbeid en jarenlange, intensieve inspanningen, in een handomdraai de nek om te draaien. Dit is in grote tegenstelling met het buitenland waar men de inspectiediensten looft voor het vinden van hiaten en zwakheden in het systeem. Stel daarenboven dat het Belgische voedselveiligheidssysteem vele lovende rapporten krijgt vanwege o.a. de Europese voedselveiligheidswaakhond. Deze laatste prijst en looft het Belgische systeem om zijn efficiëntie, zijn onderbouw, zijn samenwerking tussen privé en overheid. We blijven het herhalen: de voedselveiligheid moet in de eerste plaats gegarandeerd worden door de operatoren zelf! En de enkelingen die menen fraude te moeten plegen moeten fors en draconisch aangepakt worden.

FRANK DECADT
VOORZITTER BFA

YVAN DEJAEGHER
DIRECTEUR-GENERAAL BFA

INHOUDSTABEL

MISSIE

STRUCTUUR

- TEAM
- DAGELIJKS BESTUUR
- RAAD VAN BESTUUR
- LEDEN
- WERKGROEPEN

THEMA'S

- VOEDSELVEILIGHEID
- DIERVOEDINGSBELEID
- MILIEU & DUURZAAMHEID
- ECONOMIE & STATISTIEK
- COMMUNICATIE
- BELEIDSVRAAGSTUKKEN
- NATIONAAL & INTERNATIONAAL OVERLEG
- DIENSTVERLENING
- ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

MISSIE

De missie van BFA bestaat er in de belangen van haar leden te behartigen en te streven naar de algemene maatschappelijke aanvaarding van een duurzame diervoederproductie.

STRUCTUUR

BFA's tienkoppige team zet zich in voor de talrijke initiatieven en binnen de veelvuldige, complexe domeinen die onze sector aanbelangen.

Samen zorgen ze voor de **inhoudelijke en administratieve opvolging van alle dossiers** die binnen de vereniging worden behandeld. Het team bestaat uit 5 beleidsmedewerkers en 3 administratieve medewerkers, onder leiding van adjunct-directeur Katrien D'hooghe en directeur-generaal Yvan Dejaegher.

TEAM

KAREN KERCKHOFS

BELEIDSADVISEUR
VOEDSELVEILIGHEID
& CRISISMANAGEMENT

ELIEN VAN STICHEL

ADVISEUR
DIERVOEDINGSBELEID &
EXPORT

ELINE OVERVOORDE

BELEIDSMEDEWERKER
VOEDSELVEILIGHEID & ANALYSES

LIESBETH VERHEYEN

BELEIDSADVISEUR
MILIEU & DUURZAAMHEID

YVAN DEJAEGHER DIRECTEUR-GENERAAL

KATRIEN D'HOOGHE ADJUNCT-DIRECTEUR

JOACHIM VRANCX

BELEIDSADVISEUR ECONOMIE &
STATISTIEK

ANNICK DE SMEDT

EXECUTIVE
ASSISTANT

GRIET VAN ASSCHOT

BELEIDSMEDEWERKER
COMMUNICATIE

ELS SYMONS

MANAGEMENT ASSISTANT

VLNR: Griet, Joachim, Katrien, Yvan, Eline, Karen, Els, Elien, Liesbeth en Annick

DAGELIJKS BESTUUR

Het dagelijks bestuur van BFA bestaat uit de voorzitter, de ondervoorzitter en een beperkt aantal bestuurders. Zij komen minstens zes keer per jaar samen om de actuele dossiers in detail te bespreken.

Voorzitter Frank Decadt - NV VOEDERS DECADT

Ondervoorzitter Dirk Van Thielen - AVEVE NV

Ondervoorzitter Flor Joosen - NV JOOSEN-LUYCKX

Paul Ghekiere - NV CIBUS

Adrie Brands - AGRIFIRM BELGIUM NV

Patrick Vanden Avenne - NV VANDEN AVENNE-OOIGEM

Directeur-generaal Yvan Dejaegher

Adjunct-directeur Katrien D'hooghe

RAAD VAN BESTUUR

BFA's Raad van Bestuur telt zo'n 25 leden die regelmatig samenkomen om zich over lopende dossiers te buigen, aanvragen voor het lidmaatschap te behandelen, enz. Deze bestuursleden worden verkozen door de Algemene Vergadering.

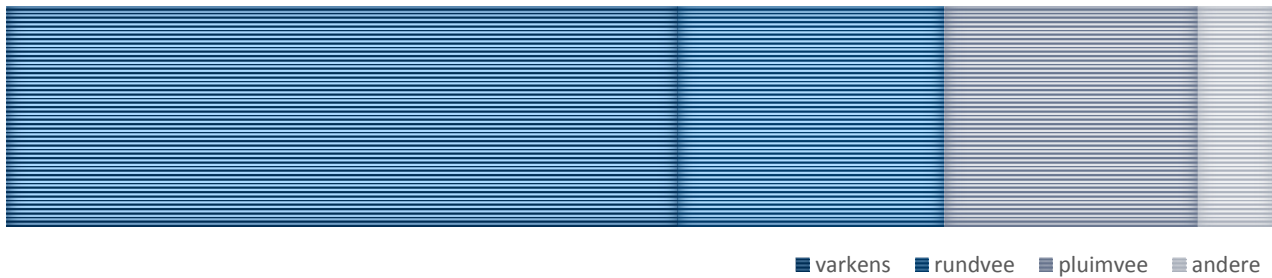
BESTUURDERS: **Voorzitter** Frank Decadt - NV VOEDERS DECADT, Olivier Algoet - NV VOEDERS ALGOET, Frederic Boone - VERSELE-LAGA NV, Adrie Brands - AGRIFIRM BELGIUM NV, Jean-Marc Bourguignon - SCAM SCRL, Stephan d'Aussy - VOEDERS d'AUSSY NV, Philippe Debaille - NV VOEDERS DEBAILLIE, Jan Degrave - NV VOEDERS DEGRAVE, Etienne Denys - VOEDERS DENYS NV, Olivier Depré - NV VOEDERS DEPRE, Jan Druyts - NV NUKAMEL SA, Dominiek Dumoulin - NV DUMOULIN, Kristel Fierens - FIERENS MENGVOEDERS NV, Paul Ghekiere - NV CIBUS, Wouter Grymonprez - NV VOEDERS OSTYN, Stephanie Huys - NV VOEDERS HUYS, Flor Joosen - NV JOOSEN-LUYCKX, Stefaan Lambrecht - DANIS NV, Luc Seuryneck - NV VOEDERS SEURYNCK, Erik Timmermans - INVE BELGIE NV, Patrick Vanden Avenne - NV VANDEN AVENNE-OOIGEM, Rik Vandeputte - NV LEIEVOEDERS, Dirk Van Thielen - AVEVE NV, Lammert Veenhuizen - FORFARMERS BELGIUM BVBA, Eric Walin - SCAR, Directeur-generaal Yvan Dejaegher en Adjunct-directeur Katrien D'hooghe.

LEDEN

BFA (toen nog BEMEFA) werd in 1944 opgericht voor en door de mengvoederfabrikanten. **Haar intussen 160 leden staan niet alleen centraal, maar worden ook nauw betrokken bij het beleid van de vereniging.** Zo bestaan het dagelijks bestuur, de Raad van Bestuur en de verschillende werkgroepen van BFA uit enthousiaste leden die samen met ons team meedenken en vooruitgaan.

TOTALE VOEDERPRODUCTIE

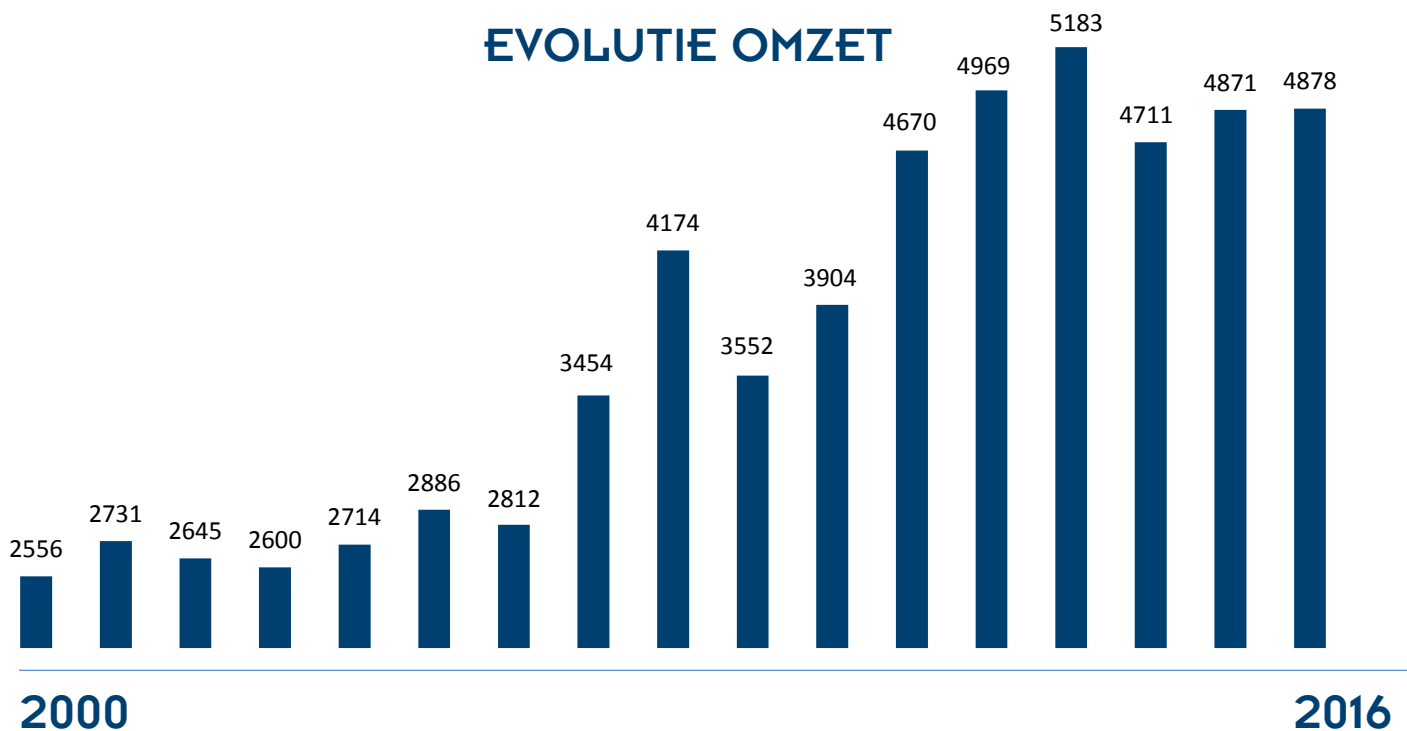
EVOLUTIE LEDENAANTAL

2017

1988

1944

EVOLUTIE OMZET

WERKGROEPEN

Door de jaren heen werden er ondertussen **meer dan 20 werkgroepen** opgericht. De leden hiervan worden op regelmatige basis, of ad hoc, samengeroepen om bepaalde onderwerpen te behandelen.

WG HACCP

WG EXPORT

WG BRAADKIPPEN

PLATFORM MVDS

WG MEST

WG EXPORT

WG GEMEDICINEERDE VOEDERS

WG GEVAARLIJKE PREPARATEN

WG ELEKTRONISCH VOORSCHRIFT

WG CARBON FOOTPRINT

WG DIERENARTSEN

WG ETIKETTERING

WG FIJNDOSEERSYSTEEM

WG INKOOP

WG INSECTEN

WG KERNVOEDERFABRIKANTEN

WG LASTENBOEKEN

WG MILIEU

WG NUTRITIONISTEN

WG TRANSPORT

WG STOFEXPLOSIE

...

CONTACT

Heeft u een vraag over de werking van BFA, één van haar talrijke werkgroepen of één van de thema's waarrond zij werkt, aarzel dan niet ons te contacteren via één van onderstaande kanalen. Ook op de website is er reeds heel wat gedetailleerde info te vinden.

TEL	02/512.09.55
WEB	WWW.BFA.BE
EMAIL	INFO@BFA.BE
ADRES	Gasthuisstraat 31 - BRUSSEL

VOEDSELVEILIGHEID

BEMONSTERINGSPLANNEN

Het belang van autocontrole

De Europese en Belgische wetgeving leggen op **dat iedere operator actief in de voedselketen een eigen autocontrolesysteem dient uit te werken**. Deze verplichting geldt bijgevolg ook voor bedrijven actief in de diervoedersector. Onze leden meng- en kernvoederfabrikanten laten allen hun eigen opgebouwd autocontrolesysteem, gebaseerd op de autocontrolegrids Diervoeders G-001 (onder het beheer van [OVOCOM vzw](#), auditeren door onafhankelijke derden. Een belangrijk deel van deze autocontrole houdt in dat de fabrikanten een staalname- en analyseplan dienen op te stellen, ter monitoring van hun productieproces en al hun inkomende en uitgaande stromen. Gezien deze aspecten bij alle fabrikanten van diervoeders zeer grote gelijkenissen vertonen, werd door **BFA een sectorale aanpak** uitgewerkt. Deze houdt in dat **BFA op sectorniveau een bemonsteringsplan uitwerkt**, waarop de bedrijven kunnen steunen om hun eigen monitoring verder uit te werken. De principes die achter deze aanpak schuilen worden in alle transparantie met het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) afgetoetst. Zowel het FAVV als het Wetenschappelijk Comité van het FAVV **valideerden** de uitgewerkte methodiek. Meer nog, de mengvoedersector wordt regelmatig naar voren geschoven als een voorbeeldsector als het gaat over autocontrole. **De Europese waakhond van de voedselagentschappen** (HFAA – Health and Food Audit and Analysis) looft de

Belgische aanpak en het op risico gebaseerde voedselveiligheidssysteem en prijst de samenwerking tussen overheid en privésector.

Hoe zit de sectoraanpak precies in elkaar?

Het systeem dat werd uitgewerkt is **risicogebaseerd**. Dat betekent dat men eerst op zoek gaat naar de gevaren die eigen zijn aan de gebruikte inputstromen, eigen zijn aan het productieproces en eigen zijn aan de geproduceerde eindproducten. Vervolgens dient dan een procedure te worden opgesteld om deze gevaren te monitoren en dus op te volgen. Dit is met andere woorden een **HACCP benadering**, waarbij HACCP staat voor Hazard Analysis of Critical Control Points.

De principes die gevolgd worden om deze methodiek op sectorniveau uit te werken worden hieronder weergegeven.

1	De gevaaranalyse vormt een eerste stap : de identificatie van alle fysische, microbiologische en chemische gevaren die zouden kunnen optreden. Er wordt daarbij gefocust op contaminanten (ongewenste stoffen zoals dioxines, mycotoxines, Salmonella etc.) die zouden kunnen worden aangetroffen. En dat niet alleen bij de aankoop van diervoeders, maar ook bij de productie. Gezien de gevaaranalyse voor alle fabrikanten nagenoeg dezelfde is (althans als er naar de ingekochte diervoeders wordt gekeken), heeft de sector ervoor geopteerd om deze sectoraal uit te werken. De eventuele verschilpunten die er tussen de fabrikanten zijn, worden op individuele basis opgevangen door de bedrijven zelf.
2	In een tweede stap volgt de inventarisatie van alle diervoeders (voedermiddelen, additieven, voormengsels etc.) die als input worden gebruikt, incl. de gebruikte volumes. Ook de verwachte productievolumes van mengvoeders en voormengsels worden in kaart gebracht. Zo kan zowel het sectorale tonnage per gebruikte grondstof bepaald worden, als het tonnage voeders dat de ganse sector zal produceren.
3	Aan de hand van deze volumes en op basis van statistisch onderbouwde berekeningen wordt, in een derde stap, het totaal aantal uit te voeren analyses bepaald . De methodologie werd destijds door BFA uitgewerkt en is nu terug te vinden in het FCA-document "AT-05: Monitoring" van OVOCOM .
4	In een vierde en laatste stap worden de analyses verdeeld onder alle deelnemers en verspreid over het jaar ingepland . Deze verdeling gebeurt deels ad random en deels op basis van randvoorwaarden die vooraf gedefinieerd werden. 10% van de monsters wordt genomen door onafhankelijke derden, zijnde de certificatie-instellingen erkend door OVOCOM , die eveneens instaan voor de validatie van de FCA-standaard.

Het sectoraal bemonsteringsplan 2017 in vogelvlucht

Vijftien jaar terug werd het eerste sectorale bemonsteringsplan uitgewerkt in de schoot van de federatie. Sindsdien werd de aanpak steeds verder aangescherpt en uitgebreid. **In 2017 werd maar liefst een tiental verschillende plannen uitgewerkt.**

Het “**klassieke**” **sectorale bemonsteringsplan** telde vorig jaar **249 deelnemers**. Onder hen alle leden van BFA. Deelname aan het bemonsteringsplan is immers een voorwaarde die hoort bij het lidmaatschap. Al verschillende jaren nemen echter ook niet-leden uit binnen- en buitenland deel aan het plan. Bij aanvang van het plan werden **2127 analyses** ingepland. Bij afsluiting van het plan noteerden we een **performantie van 98%**. Een resultaat dat mag gezien worden! Het bemonsteringsplan monitort niet alleen de aankoop van diervoeders (niveau 2), maar ook de productie van voormengsels (niveau 1) en mengvoeders (niveau 3). Meer dan 70% van de analyses werd ingepland op niveau 2. Dit niveau omvat alle diervoeders die worden aangekocht van een gecertificeerde bron (voedermiddelen, toevoegingsmiddelen, voormengsels en mineraalvoeders).

De top 5 van de analyses was samengesteld uit:

✓ Mycotoxines / Aflatoxine	421
✓ Pesticiden	289
✓ Dioxines en dioxineachtige PCB's	188
✓ Zware metalen	136
✓ Salmonella	113

Daarnaast wordt gescreend op tal van **andere contaminanten**: ambrosia, residuen van antibiotica, blauwzuur, chloramphenicol, enterobacteriaceae, GGO's, melamine, moederkoren, onoplosbare onzuiverheden, polyaromatische koolwaterstoffen, PCB's en schimmels. Op niveau 3 worden analyses ingepland op salmonella, mycotoxines en zware metalen. In 2017 werden hiervoor 462 analyses ingepland. De monitoring op niveau 1 focust op haar beurt op zware metalen (59 analyses).

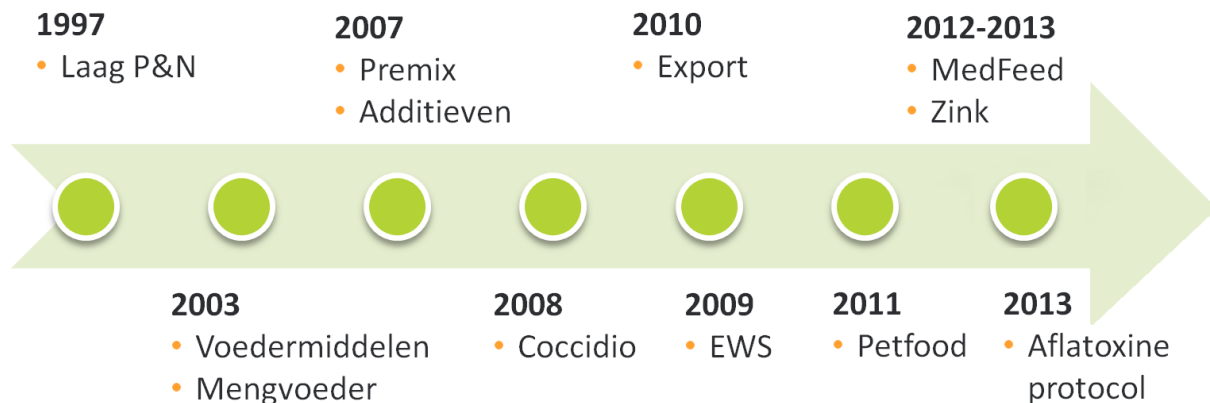
De algehele verwerking van de resultaten van het plan van 2017 zit nog in de pipeline, maar graag geven we alvast onderstaande inventaris mee van de vastgestelde overschrijdingen. De volledige verwerking zal op onze website worden gepubliceerd tegen de zomer.

Salmonella werd 1 keer gedetecteerd in een varkensvoeder. Het ging om het serotype Llandoff. In 4 stalen van spelt werd een gehalte van schimmels teruggevonden, boven de actiedrempel van 100.000 cfu/g zoals bepaald in de FCA standaard. Ook in maïs werd deze drempel 1 keer overschreden. 2200 ppm ambrosia werd teruggevonden in een staal rauwe sojabonen, terwijl een richtwaarde is gesteld van 50 ppm. Het pesticide chloorpyrifos-methyl werd in spelt aangetroffen in een hoeveelheid boven de MRL van 3 mg/kg. De richtwaarde van de som van T2 en HT2 werd 2 keer overschreden, 1 keer in gerst en 1 keer in triticale. We stelden tot slot 2 resultaten vast van aflatoxine B1 boven de norm. In rijstvoermeel werd 45 ppb gemeten terwijl de norm 20 ppb bedraagt en in een melkveevoeder werd 11 ppb aangetroffen hoewel de norm 5 ppb stelt.

Een bemonsteringsplan is een dynamisch gegeven. Op basis van analyseresultaten, actualiteit of overschrijdingen kan dit plan een update ondergaan. Zo werd in de zomer van 2017 de monitoring bijvoorbeeld uitgebreid naar aanleiding van de fipronilcrisis.

Meerdere bemonsteringsplannen, een opsomming

Naast dit algemene, klassieke plan, werkt BFA jaarlijks tal van andere plannen uit. Op [onze website](#) kan u meer informatie terugvinden per plan, maar we schetsen hieronder een kort overzicht.

Mycotoxines zitten vervat in het klassiek sectoraal bemonsteringsplan en worden zowel na de productie van mengvoeders als bij de aankoop van diverse diervoeders gemonitord. Het biedt echter tal van voordelen om reeds op moment van de oogst de mycotoxinebelasting te kunnen inschatten. Daartoe werd het **Early Warning Systeem** ontwikkeld.

Early Warning Systeem

Mycotoxines vormen een reëel gevaar in granen. Het is goed om op het moment van de oogst een idee te hebben in welke grootteorde de diverse mycotoxines aanwezig zijn. Dit doen we op 2 manieren. Enerzijds met voor-oogstanalyses, waarbij op het moment dat het graan nog op het veld staat een inschatting wordt gemaakt van de gehalten. Anderzijds met analyses, zo kort als mogelijk na de oogst. In 2017 publiceerde BFA twee rapporten: één over maïs en één met betrekking tot de andere granen. Deze rapporten, die in primeur ter beschikking worden gesteld aan onze leden, zijn te consulteren via de website.

Sinds 2013 gaat bijzondere aandacht naar de aanwezigheid van **aflatoxine B1 in maïs**. Het OVOCOM-FCA BT-16 protocol werd in het leven geroepen naar aanleiding van meerdere incidenten begin 2013. Dit protocol, dat ook in 2017 geregeld werd bijgestuurd op basis van beschikbare analyseresultaten, legt aflatoxine-analyses op bij

de aankoop van maïs uit bepaalde origines. BFA heeft ook in haar bemonsteringsplan analyses voor deze parameter in maïs van welbepaalde origine ingebed.

Residuen van coccidiostatica kunnen door onvermijdelijke versleping terecht komen in niet-doeldiervoerders. Om dit op te volgen, ontwikkelt BFA sinds 2008 jaarlijks een bemonsteringsplan **coccidiostatica**, waaraan alle gebruikers van deze actieve substanties deelnemen. In 2017 telde dit plan 22 deelnemers die sectoraal 149 analyses toebedeeld kregen.

In het kader van **export** naar derde landen stelt BFA een apart bemonsteringsplan ter beschikking. In 2017 namen een vijftiental fabrikanten hieraan deel, die 227 monsters ter analyse opstuurden. Parameters die hier aan bod komen zijn bèta-activiteit, telling totaal aantal aërobe kiemen, Clostridium perfringens, Salmonella en enterobacteriaceae. Dit plan wordt jaarlijks door het FAVV gevalideerd. Wenst u te weten welke bestemmingen in aanmerking komen, neem dan zeker eens een kijkje onder de rubriek Bemonsteringsplan export.

De producenten van **peffood**, voornamelijk de producenten van graanmengelingen voor vogels, kopen frequent voedermiddelen aan van niet-FCA gecertificeerde leveranciers. Om deze fabrikanten bij te staan om de veiligheid van hun diervoeders te waarborgen, ontwikkelt BFA jaarlijks een specifiek bemonsteringsplan. In 2017 telde dit plan 150 analyses. De ontwikkeling van dit plan verloopt in samenspraak met OVOCOM.

Niet ieder plan wordt ontwikkeld vanuit het oogpunt voedselveiligheid. Ook **milieuaspecten** kunnen aanleiding geven tot monitoring. Zo worden reeds jaren analyses uitgevoerd van het **gehalte aan eiwit en fosfor in volledige diervoeders voor varkens en pluimvee**. De aanleiding hiertoe is het [convenant laag-nutriëntenvoeders](#), waarvan u elders in dit jaarverslag meer details kan terugvinden. Vorig jaar werden meer dan 1300 analyses ingepland in het kader van dit plan, dat 98 deelnemers telde.

Een ander convenant dat aanleiding geeft tot analyses is het **convenant zink**, van toepassing op vleesvarkensvoerders die worden afgezet op de Belgische markt. Er namen in 2017 74 vestigingseenheden deel aan dit specifieke plan, goed voor in totaal 238 analyses. Zodoende kan gecheckt worden of het totaal zinkgehalte in het voeder, voldoet aan de normen zoals beschreven in het convenant. De resultaten worden jaarlijks geëvalueerd met de overheid. Lees meer details over dit convenant onder de rubriek [Convenant Zink](#).

Zo ook voor het [convenant gemedicineerde voeders](#), waarover u elders meer kan lezen. Door middel van dit plan wordt er gescreend op residuen van actieve substanties die toegevoegd worden bij de productie van gemedicineerde voeders via de hoofdmenger. Net zoals bij coccidiostatica kunnen er ook hier via onvermijdelijke versleping residuen in niet-gemedicineerde voeders terecht komen. In 2017 namen hieraan 20 bedrijven deel, die samen 50 analyses kregen toebedeeld.

Tot slot werkt BFA ook nog twee plannen uit die hun oorsprong vinden in specifieke lastenboeken. Een eerste is het lastenboek voor de productie en levering van **plantaardig mengvoeder**, waarvoor 95 vestigingseenheden geattesteerd zijn. Zij lieten vorig jaar samen 149 stalen analyseren op meerdere parameters. Het lastenboek **Healthy Farming Association (HFA)** verplicht deelnemers eveneens analyses te laten

uitvoeren, dit voor de bepaling van de vetzuursamenstelling. Meer info over deze lastenboeken staat te lezen op de website, onder de rubriek [Dossiers > Kwaliteit > Lastenboeken](#).

Erkende, BELAC geaccrediteerde, laboratoria

Zoals steeds heeft BFA ook vorig jaar de samenwerking met diverse laboratoria gefaciliteerd. Er worden **duidelijke eisen gesteld en afspraken gemaakt** zodat aan de noden van de sector wordt voldaan. Rapportagermijn, rapporteerlimiet, kostprijs, ondersteuning en meetfout zijn een aantal items die steeds weer onderhandeld worden.

Sectorale analyses worden aangevuld met individuele analyses

Leden van BFA kunnen ook voor **individuele analyses** genieten van de voordelen die met de laboratoria worden afgesproken. Jaar na jaar zien we dat hier gretig op ingegaan wordt. Het is immers zo dat bedrijven verplicht zijn om, waar nodig, de **sectorale monitoring aan te vullen met individuele analyses**. Eind 2017 telden we ruim **4400 individuele aanvragen**. Meer dan de helft daarvan betreft analyses Salmonella. Mycotoxines/Aflatoxine, dioxines en dioxineachtige PCB's, zware metalen en pesticiden vervolledigen de top 5 van meest aangevraagd analyses op individueel niveau. Ook in het kader van export worden heel wat individuele analyses aangevraagd.

CONTAMINATIES

Diervoeders worden wereldwijd verhandeld. Wanneer een contaminatie wordt vastgesteld, is het van belang dat alle betrokkenen, in binnen- en buitenland, hiervan zo snel mogelijk op de hoogte worden gebracht. **Een meldingssysteem genaamd RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) zorgt binnen Europa voor communicatie tussen de lidstaten**. De berichten die via dit platform worden gecommuniceerd, zijn gedeeltelijk publiek beschikbaar via het ['RASFF' internetportaal](#).

Hieronder geven we graag een beknopte samenvatting van de berichten die in 2017 in de FEED sector zijn verschenen. Het betreft 241 berichten, goed voor 257 gegevens. **Duitsland staat op nummer 1 als origine van de producten waarvoor melding binnenliep, gevolgd door Nederland en vervolgens Rusland op nummer 3**. Bij de meldende landen stond Duitsland opnieuw op nummer 1, op de voet gevolgd door België. Daarna volgt Finland, Letland en Spanje. België en Duitsland maken al verschillende jaren de top 2 uit van meldende landen. De verdeling per type diervoeder is als volgt: 70% van de berichten handelde over voedermiddelen, gevolgd door petfood (16%), mengvoeders (10%), additieven en voormengsels. Microbiologische gevaren werden het meest frequent gemeld (65%), gevolgd door mycotoxines (12%). Ook zware metalen duiken meerdere keren op in te hoge concentratie (6% van de meldingen). In 2017 handelden eveneens diverse berichten over fraude (10%). Voor meer details verwijzen we door naar de [RASFF-website](#) en [OVOCOM](#). Zij publiceren op geregelde tijdstippen de genotificeerde berichten en maken jaarlijks een synthese van de gemelde contaminaties.

Deze meldingen dienen voor BFA en de bedrijven uit de sector uiteraard als informatiebron. Na publicatie wordt, binnen de WG HACCP, telkens geëvalueerd of een aanpassing van de monitoring wenselijk is.

WG HACCP

Voor de uitbouw van haar voedselveiligheidsaanpak steunt BFA volop op de expertise van haar leden. De werkgroep HACCP is dan ook een onontbeerlijke bron van informatie, waar kennisdeling centraal staat. Minstens 4 keer per jaar vindt er overleg plaats over allerlei zaken die onlosmakelijk verbonden zijn met voedselveiligheid: bemonsteringsplannen, gevarenanalyses, RASFF-berichten, analyseresultaten, analyseprotocollen, overschrijdingen, grondstoffengebruik, samenwerking met de laboratoria,...

Een dynamische werkgroep voor een dynamisch onderwerp.

De contaminaties die vorig jaar binnen het sectoraal bemonsteringsplan werden neergetekend, worden hierboven opgesomd. Tegen de zomer mag u op onze website een gedetailleerd overzicht verwachten.

DIERVOEDINGSBELEID

CONVENANT GEMEDICINEERDE VOEDERS

Op 31 januari 2013 ondertekenden BFA en het FAVV het convenant gemedicineerde voeders.

De eerste doelstelling van het convenant was het inperken van kruiscontaminatie bij de productie van gemedicineerde voeders. Momenteel kunnen gemedicineerde voeders nog onderverdeeld worden in 3 groepen, namelijk op basis van antibiotica, ontworming en ZnO. Sinds januari 2014 worden alle gemedicineerde voeders met antibiotica dan ook geproduceerd via een **eindmenger of fijndoseersysteem** (met uitzondering van gekorrelde konijnenvoeders). Met het FAVV werden in 2016 vervolgens **stappen ondernomen om het Convenant Gemedicineerde Voeders te actualiseren** om zo de doelstelling van AMCRA - een reductie van 50% voor AB-gemedicineerde voeders tegen 2017 - extra te onderschrijven. Onder andere het stappenplan dat door de Belgische mengvoederindustrie werd opgesteld en het engagement om halfjaarlijks een benchmark uit te werken, werden toen expliciet vermeld.

Beide doelstellingen van het convenant gemedicineerde voeders zijn met succes bekroond.

Enquête gemedicineerd voeder

Sinds het productiejaar 2009 verzamelt BFA **gedetailleerde gegevens over de productie van gemedicineerde voeders (MF), het gebruik van gemedicineerde voormengsels en actieve substanties**. Sinds 2016 worden deze enquêtes zelfs halfjaarlijks uitgestuurd naar alle Belgische vestigingen die erkend zijn voor de productie van gemedicineerde voeders.

Dit allemaal omdat het productiejaar 2017 het doeljaar was van onze sectorspecifieke AMCRA doelstelling om **tegen 2017 het gebruik van antibiotica in gemedicineerde voeders met 50% te laten verminderen ten opzichte van 2011**.

In 2017 is het totale tonnage gemedicineerde voeders (MF) gezakt naar 169.319 ton. De productie van gemedicineerde voeders is in België vooral bestemd voor varkens, namelijk 156.197 ton. De focus ligt natuurlijk op de productie van antibiotica gemedicineerd voeder. Het totaal antibiotica gemedicineerde voeders bij varkens (AB-MF) is 71.322 ton in vergelijking met 151.383 ton in 2011, wat een reductie betekent van 52,9%. Onderverdeeld over de biggen en de andere varkens komt dit respectievelijk uit op 44.584 ton bij de biggen en 26.734 ton bij de andere varkens.

Dit geeft dus een sterke indicatie dat de sector het engagement van 50% reductie heeft gerealiseerd. Als er met de actieve substantie gerekend wordt (zoals het BelVetSac-rapport doet) dan is de **reductie zelfs 60%**!

Het is bewonderenswaardig dat de mengvoedersector weer pal achter een collectief doel is gaan staan en dat iedere individuele fabrikant zich hier volledig voor heeft ingezet!

In 2017 werden zowel de cijfers van het volledige jaar 2016 verzameld, als de cijfers van de eerste 6 maanden van 2017 als tussentijdse evaluatie. Beide werden op niveau van de sector en via individuele benchmarks verwerkt in individuele rapporten voor de mengvoederfabrikanten die antibiotica gemedicineerd varkensvoeder produceren.

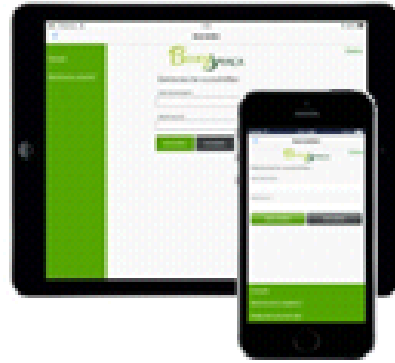
Op basis van de beschikbare gegevens van 2017 stelde BFA ook reeds **31 individuele benchmarkrapporten** op voor de betrokken fabrikanten die de evolutie aantonen van de productie van gemedicineerde voeders over de jaren 2009–2011–2013-2014-2015-2016-2017. Al deze rapporten werden in april 2018 uitgestuurd naar de desbetreffende fabrikanten. **Deze rapporten slaan niet alleen op de evolutie van de verschillende types gemedicineerde voeders voor varkens (uitgesplitst voor 2 categorieën, zijnde biggen en andere varkens), maar tonen ook de evolutie aan van het aandeel varkensvoeder dat gemedicineerd is (per type en per categorie)**. Op basis van deze rapporten zal in 2018 dialoog plaatsvinden over de verdere evolutie van de productie van gemedicineerde voeders.

60,0%

minder

Elektronisch voorschrift

Sinds februari 2016 is BFA door de minister van Landbouw en de minister van Volksgezondheid gemachtigd als **dienstverlener voor het voorschrijven van geneesmiddelen in voeder onder elektronische vorm, specifiek voor smartphone/tablet.**

Om het draagvlak voor het elektronisch voorschrift te vergroten, heeft BFA in samenwerking met AMS (advanced management software) de Medicated Feed app ontwikkeld. Een applicatie die een belangrijks stap voorwaarts is om eenvoudig voorschriften te maken, verwerken en archiveren.

In het kader van het BFA stappenplan voor de rationalisatie van het antibioticagebruik, worden sinds 1/10/2016 enkel nog elektronische voorschriften voor antibiotica geneesmiddelen in voeder aanvaard. Momenteel zijn er 121 dierenartsen actief op de Medicated Feed app.

Lees hierover meer op de website van BFA, onder de rubriek [Dossiers > Techniek > Elektronisch Voorschrift](#).

CONVENANT ZINK

Sedert september 2013 waren er tijdelijke gebruikstoelatingen voor 4 **geneesmiddelen in voeder op basis van zinkoxide (ZnO)**. Daarmee kon, op voorschrift van een dierenarts, geneesmiddelen in voeder met ZnO (2000/2500 ppm Zn) worden geproduceerd in het kader van de speenproblematiek bij biggen.

Sinds eind 2015 beschikt één van deze premixen over een Europese registratie, en deze registratie heeft een eind gemaakt aan de tijdelijke registraties. In het kader van het [Convenant Geneesmiddelen in voeder](#) kunnen deze geneesmiddelen in voeder nog steeds op de hoofdmenger geproduceerd worden (beheersmaatregelen in acht nemend).

Parallel met deze verhoogde zinkgehalten ging BFA, omwille van milieuoverwegingen (eco-toxiciteit), een convenant aan samen met de Ministers van Volksgezondheid en van Landbouw. Doel hiervan is om het zinkgehalte in varkensvoerders in de afmestfase (> 23 kg) vrijwillig te verlagen van maximum 150 ppm naar maximum 110 ppm. Meer dan 80 fabrikanten uit België en Nederland die dit type varkensvoeder produceren, ondertekenden het convenant. Al deze bedrijven nemen ook deel aan een specifiek bemonsteringsplan ([zie Meerdere \(specifieke\) bemonsteringsplannen](#)). Vleesvarkensvoerders geproduceerd vanaf 27 juli 2015 moeten wettelijk voldoen aan de nieuwe norm van 120 ppm. Sinds 1 januari 2016 worden de voorwaarden van het convenant ook opgenomen in het kwaliteitshandboek van Belpork vzw. De varkenshouders zijn dus verplicht om voeder af te nemen bij een fabrikant die voldoet aan de bepalingen van het zinkconvenant.

Het **convenant heeft alle doelstellingen bereikt** die werden vooropgesteld:

- Minder uitstoot van Zn in het milieu door het Zn-gehalte in de vleesvarkensvoerders af te toppen op 110 ppm
- Het gebruik van ZnO heeft het gebruik van Colistine-sulfaat fors doen dalen (tot ongeveer één vijfde van het gebruik in 2011). Wat belangrijk is aangezien colistine wordt beschouwd als een "kritisch" antibioticum met de hoogste prioriteit voor de humane geneeskunde.
- De analysesresultaten van de monsters genomen door BFA en door het FAVV liggen in dezelfde lijn. 96% van de geanalyseerde stalen in 2017 tonen een conform resultaat. Gemiddeld komt het Zn-gehalte in de vleesvarkenvoerders op 100 ppm!

De Europese Commissie heeft in de zomer van 2017 geoordeeld dat de registratie voor ZnO definitief wordt geweigerd en dat de Europese Commissie elke lidstaat de mogelijkheid biedt om een overgangstermijn (van maximum 5 jaar tot uiterlijk juli 2022) te bepalen waartegen het gebruik van ZnO moet zijn uitgefaseerd. In het kader hiervan werd BFA door de FOD Volksgezondheid gecontacteerd of het bespreekbaar is om de norm in het convenant Zink (nu 110ppm) te doen dalen. BFA heeft met de actuele cijfers van het gebruik van ZnO berekend dat het meergebruik door ZnO-gemedicineerd ruim gecompenseerd wordt door het Zn-convenant. BFA onderschreef het standpunt om het gebruik van ZnO toe te laten tot 2022. Desalniettemin, om een unaniem standpunt te verkrijgen in de werkgroep Zn van AMCRA, die een advies moest verlenen aan de ministers van landbouw en volksgezondheid, heeft **BFA zich geschaard achter een eindtermijn voor het gebruik van ZnO tot eind 2020.**

WETGEVING

BFA volgt alle (aankomende) **wetswijzigingen op inzake diervoeders**. Zo is BFA onder meer vertegenwoordigd in de werkgroep Diervoeders van FAVV-FOD, waar ontwerp-wetgeving in detail wordt besproken. Ook via haar Europese federatie FEFAC werkt BFA mee aan de op stapel staande wijzigingen.

Wekelijks publiceert BFA, via de BFAacts, een overzicht van de wijzigingen in de diervoederwetgeving. BFA heeft, voor wat betreft updates m.b.t. diervoederwetgeving, eveneens een specifiek abonnement voor niet-leden. Geïnteresseerden kunnen zich inschrijven via info@bfa.be. Ook op de website is er een overzicht te vinden van de Europese en nationale diervoederwetgeving.

Hieronder wordt een beknopte selectie weergegeven van wijzigingen in wetgeving in de loop van 2017.

- Verordening (EU) 2017/1017: wijziging van Verordening 68/2013 betreffende de catalogus van de voedermiddelen. De catalogus werd uitgebreid met 8 pagina's (verschillende wijzigingen in de delen A, B en C).

- Verordening (EU) 2017/2279: wijziging van bijlagen bij verordening 767/2009 betreffende het in de handel brengen en het gebruik van diervoeders. De toleranties voor analytische bestanddelen werden herzien. Alsook de bijlagen over etikettering van analytische bestanddelen en toevoegingsmiddelen werden aangepast.
- Uitvoeringsverordening (EU) 2017/962 tot intrekking van de vergunning voor ethoxyquine als toevoegingsmiddel voor diervoeder.
- Uitvoeringsverordening (EU) 2017/1490 tot verlening van een vergunning voor toevoegingsmiddelen die mangaan bevatten.
- Uitvoeringsverordening (EU) 2017/2330 tot verlening van een vergunning voor toevoegingsmiddelen die ijzer bevatten.
- Verordening (EU) 2017/893 tot wijziging van bijlagen bij Verordening 999/2001 en 142/2011 wat de bepalingen inzake verwerkte dierlijke eiwitten betreft.

EXPORT

Bemonsteringsplan Export

U kon hoger reeds lezen dat BFA ook de export wenst te faciliteren. Eén van de middelen daartoe is het **sectoraal bemonsteringsplan Export** dat jaarlijks door de federatie wordt uitgewerkt. In nauwe samenwerking met het FAVV kan de export naar bepaalde derde landen hiermee worden ondersteund. Het voordeel zit hem vooral in het beperken van het aantal benodigde analyses en in het boeken van tijdswinst (er moet niet gewacht worden op het analyseresultaat voor dat de goederen worden verstuurd) zo dat de export vlotter kan verlopen. In 2017 telde het plan Export **5 luiken**:

1	Uitvoer van diervoeders en toevoegingsmiddelen van dierlijke oorsprong van de Europese Unie naar de Douane-unie
2	Veterinair gezondheidscertificaat voor voeder bestemd voor invoer in de republiek Macedonië
3	Uitvoer van niet-ingeblikte/droge petfood van dierlijke oorsprong van de Europese Unie naar de Douane-unie
4	Uitvoer van diervoeder zonder component van dierlijke oorsprong naar Wit-Rusland en Kazachstan
5	Veterinair certificaat voor voeders die producten van dierlijke oorsprong bevatten voor export naar Oekraïne

Exportactiviteiten

In 2017 participeerde BFA samen met andere federaties in verschillende werkgroepen die de dienst Internationale Zaken van het FAVV in het leven riep (Samenwerking, Communicatie en Prioriteiten). In het kader hiervan circuleert er maandelijks een tabel met de stand van zaken van de lopende dossiers 'nieuwe markten' die u ook op onze website onder de rubriek [Dossiers > Kwaliteit > Export](#) kan raadplegen.

Verder vindt er **tweemaal per jaar** een bilateraal overleg plaats tussen BFA en het FAVV over specifieke exportdossiers in de diervoedersector en over het bemonsteringsplan export. Hierbij wordt de situatie voor export van voeders voor landbouwhuisdieren en gezelschapsdieren naar verschillende landen uit de doeken gedaan en wordt de sector geconsulteerd voor de uitwerking van nieuwe certificaatmodellen of bijsturing van bestaande modellen. Deze vergaderingen worden voorbereid door BFA's Werkgroep Export die telkens een week ervoor samen komt.

In 2017 werd door BFA de nodige aandacht besteed aan de export van diervoeders naar **China**. Alvorens bedrijven kunnen geregistreerd worden voor deze export, dient er een protocol afgesloten te worden voor een bepaalde productcategorie. Aangezien China per land 1 dossier per keer behandelt, moest België prioriteiten stellen. Samen met de sector werd beslist eerst de additieven en voormengsels te behandelen. Wat de petfood export naar China betreft, vervallen de registraties in april 2018, voor verlenging en nieuwe registraties dient er een audit te gebeuren. Ook de verschillende landen van de **Douane-unie** (Kazachstan, Wit-Rusland en Rusland) en Mexico vereisten de nodige opvolging. Andere derde landen waar aandacht aan besteed werd op het gebied van export waren: **Bangladesh, Japan, Oekraïne, Zuid-Afrika (petfood), Tunesië (petfood)**, etc.

In verband met microbiologische analyses voor de export van petfood werd door BFA een procedure uitgewerkt om te komen tot minder monsters per zending. Er werd echter geen akkoord bereikt met het FAVV, daarom is een bemonstering "lot per lot" vereist.

De nuttige info omtrent exportdossiers, certificaatmodellen en bijhorende instructiebundels worden opgenomen in de BFAacts en tevens via e-mail naar de Werkgroep Export doorgestuurd.

NUTRITIE

CVB

Voor het Businessplan 2018-2020 van de CVB Veevoedertabel heeft de Federatie van de Nederlandse Diervoederindustrie (FND), BFA benaderd en gepolst naar onze belangstelling om de verdere ontwikkeling van de tabel te helpen ondersteunen. In december vond een eerste vergadering plaats in aanwezigheid van BFA, ILVO en FND. In 2018 zal verder bekeken worden hoe een **structurele langetermijnvisie** ontwikkeld kan worden: hierin wordt zo wel structureel als budgettair als qua onderzoeksprioriteiten het kader vast gelegd.

MILIEU & DUURZAAMHEID

MILIEU

Stofexplosie

In 2010 bracht BFA de geactualiseerde studie stofexplosie uit. Hieraan gekoppeld werd er door BFA geïnvesteerd in de ontwikkeling van een webapplicatie **GEX**. Via deze tool kunnen mengvoederbedrijven op een gebruiksvriendelijke manier het **extern risico** van hun bedrijf ten gevolge van brand- en stofexplosiegevaaren **zelf berekenen**. In 2011 werd het model gevalideerd. De tool werd toegepast op enkele concrete praktijkcases waarna het erkend werd door de Vlaamse administratie als onderdeel van de milieuvergunningsaanvraag. Ondertussen hebben al meer dan 35 bedrijven de tool toegepast.

Met de online tool kan eveneens de impact van verschillende mogelijke inspanningen ter reductie van het extern risico gesimuleerd worden. De applicatie is dus met andere woorden ook een handige tool om een investeringsstrategie uit te stippelen.

Deelnemers dienen eerst een [opleiding](#) te volgen bij BFA. Vervolgens treffen de bedrijven individueel de nodige voorbereidingen voor de berekeningen en de benodigde gegevens. BFA blijft continu ter beschikking bij vragen of problemen. Aangezien de tool erkend werd door de Vlaamse overheid is het niet meer noodzakelijk om tijdens het uitvoeren van de studie beroep te doen op een erkend

veiligheidsrapporteringsdeskundige (VR-deskundige). Enkel ter validatie van het resultaat dient de VR-deskundige tussen te komen.

De studie omtrent het stofexplosieveiligheidsdocument en interne zonerings werd in het verleden opgesteld als één van de milieu-initiatieven van BFA. Het betreft hier de 'Handleiding stofexplosie voor mengvoederbedrijven en maalderijen'. Ook deze studie vormt een handig instrument bij het aanvragen van de milieuvergunning.

Mestdecreet

Het invullen van de nutriëntenbalansen voor varkensbedrijven is geen sinecure. Om de berekeningsmethodiek zo correct mogelijk te houden, wordt sinds 2013 door een werkgroep bestaande uit BFA, de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) en Boerenbond meer duidelijkheid geschapen rond de problematiek bij de varkens via een driedelige aanpak, regressierechten/mestanalyses/retentieproef. In 2017 werd vnl. gefocust op de mestanalyses.

Om de **mestproblematiek** bij de varkens aan te pakken werd in 2013 een ringtest uitgevoerd met de verschillende erkende labo's. Doel hiervan was te verifiëren wat de fout is op de mestanalyse en wat de verscheidenheid is tussen de verschillende erkende labo's. De **ringtest** maakte duidelijk dat de fout op de analyse van stikstof (N) zeer klein is en dat de manier van staalname weinig effect heeft op de analyse. De fout op fosfor (P) en droge stof is echter groter dan aanvaardbaar. Het analyseren van P blijkt weinig nut te hebben en de manier van bemonsteren heeft hier een groot effect op. Via deze test heeft VLM ingezien dat een balans opstellen op basis van mestanalyses niet mogelijk is. De zoektocht naar een alternatief drong zich op. Zou een **bedrijfsforfait** (BF) of bedrijfsspecifieke mestsamenstelling soelaas kunnen brengen? Dit werd in 2014 en 2015 verder onderzocht in een pilootproject. Eind 2014 bleken de eerste indicaties uit het project erop te wijzen dat een BF op basis van vrachstalen mogelijk is. Er waren echter meer gegevens nodig om werkelijk uitsluitel te kunnen geven. Daarom werden in 2015 42 stallen van vleesvarkens-, zeugen- en biggenbedrijven bemonsterd. Elke mestvracht die op het bedrijf vertrok, werd geanalyseerd. In 2016 en 2017 werd het pilootproject voortgezet. Dit om de legale basis en de praktische implementatie verder uit te bouwen. Hieruit is volgend systeem voortgevloeid. Bedrijven kunnen kiezen uit twee systemen om de nutriëntensamenstelling per mestsoort en exploitatie te bepalen:

1) Algemene forfait

2) Analysesysteem (mogelijks uitbreiding tot bedrijfsspecifieke mestsamenstelling)

De landbouwer maakt bij het begin van elk jaar de keuze welk systeem hij zal toepassen. In de loop van het jaar kan dit niet meer gewijzigd worden. Er wordt bijgevolg het hele jaar door hetzelfde systeem gehanteerd.

De algemene forfait (Tabel 1) voor varkensbedrijven is gebaseerd op de mediane nutriëntensamenstelling van de varkensmest.

Tabel 1. Algemene forfaitwaarden voor varkensmest

	Kg N/ton	Kg P/ton
Biggen	4.3	1.7
Zeugen	3.2	1.4
Vleesvarkens	6.4	3.5

Als de varkenshouder kiest voor het analysesysteem, dan is hij verplicht om vrachtstalen te nemen. De gemiddelde samenstelling van minstens 2 vrachtstalen vervangt het mengstaal. De analyseresultaten zullen 3 maand geldig zijn. Elk staal zal gemeld dienen te worden via het **Staalname Melding Internet Loket** (SMIL).

Vanuit het analysesysteem kan worden overgegaan tot de bedrijfsspecifieke mestsamenstelling. Dit is mogelijk als de variatie op de vrachtstalen voldoende klein is.

Als voldaan wordt aan de eisen dan wordt de bedrijfsspecifieke mestsamenstelling berekend als het gemiddelde van al de vrachtstalen voor zowel N als P_{2O5}. Als toetsing in de toekomst zal voor N de vork 0.75 kg gebruikt worden, en voor P 1.0 kg.

In 2013 heeft een werkgroep van BFA zich gebogen over de regressierechte voor de vleesvarkens. De regressierechten voor de zeugen werd in 2014 aan VLM voorgesteld en goedgekeurd in 2015.

Het derde luik van de aanpak wordt gebruikt om de retentiewaardes van N en P in varkens te bepalen. Er heerst het vermoeden dat de uitstoot van de nutriënten door de varkens lager is dan wat theoretisch verondersteld wordt. De hogere retentie in het varken zou het gevolg zijn van een genetische evolutie die invloed heeft op de groei, het vleespercentage, enz. Het Instituut voor Landbouw, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) bezit als onderzoekscentrum enige ervaring bij het opzetten en het uitvoeren van dit soort experimenten. ILVO startte in de tweede helft van 2015 een retentieproef met 72 varkens. De aanzet van ruw eiwit bleek iets gestegen te zijn van 17,2% naar 17,5%. De aanzet van fosfor zou gedaald zijn van 0,51% naar 0,48%. Daar de wijziging nihil is, heeft VLM besloten er geen verder gevolg aan te geven.

Laagnutriëntenconvenant

Begin 2011 werd een vierjarenconvenant ondertekend tussen BFA, de vereniging van zelfmengers en de Vlaamse Overheid. Met het laag-nutriëntenconvenant biedt de mengvoedersector haar medewerking aan de **reductie van mestoverschotten** en springt ze duurzaam om met het gebruik van nutriënten. Voeders worden op de markt gebracht met een **lager gehalte aan eiwit en/of fosfor**.

Eind 2014 ondertekenden de Vlaams Minister van Omgeving, Natuur en Landbouw en BFA het nieuwe laag-nutriëntenconvenant 2015-2019. Met deze nieuwe overeenkomst engageren de betrokken partijen zich om de aanpak aan de bron nog verder te verscherpen! Zo werd het fosforgehalte in de mengvoeders voor de

categorie vleesvarkens van 40 kg tot afmesten namelijk herleid van 0,47 naar 0,45. Ook in 2017 werd er een wijziging aangebracht in het convenant. Ditmaal werd het aantal te nemen stalen gewijzigd. Het aantal analyses per uitbating wordt vanaf 2017 bepaald op varkensvoeder en pluimveevoeder apart en niet meer op de som. Bv. een uitbating produceert 3.000 ton pluimveevoeder en 11.000 ton varkensvoeder. In 2016 moest deze uitbating 8 analyses uitvoeren op pluimveevoeder en 8 analyses op varkensvoeder. Vanaf nu moet deze uitbating slechts 4 analyses uitvoeren op pluimveevoeder en 8 analyses op varkensvoeder.

Binnen het bemonsteringsplan van BFA worden er analyses uitgevoerd ter monitoring van het gehalte aan fosfor en eiwit in het voeder. De resultaten hiervan worden elk jaar besproken tijdens een overleg op het kabinet waarbij alle partijen aanwezig zijn.

DUURZAAMHEID: PLATFORM MVDS

In 2006 richtten een aantal Belgische stakeholders, onder leiding van BFA, het Platform 'Maatschappelijk Verantwoorde DiervoederStromen' (MVDS) op, met een driedelig doel:

- Uitwerken van een **standaard** voor maatschappelijk verantwoorde diervoederstromen
- Promoten van **lokale (lees Europese) eiwitten**
- **Gebruik** van eiwitten **diversifiëren**

De eerste missie, het uitwerken van een standaard voor maatschappelijk verantwoorde diervoederstromen, houdt in dat diervoederstromen stapsgewijs aan bepaalde criteria van maatschappelijke verantwoording moeten beantwoorden. Als startproject werd geopteerd om dit voor soja uit te werken, daar soja een belangrijke eiwitrijke grondstof is voor diervoeders, die echter weinig in onze gebieden geteeld wordt. De sector wil hierin haar maatschappelijke verantwoordelijkheid opnemen. De tweede en de derde missie worden in samenwerking met de Vlaamse overheid gerealiseerd.

Het platform mag ondertussen op de steun van verschillende partners rekenen:

- BFA (de Beroepsvereniging van de Mengvoederfabrikanten)
- APIM (de Beroepsvereniging van de Margarinenijverheid)
- BCZ (de Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie)
- BOERENBOND
- FEBEV (Federatie van het Belgisch Vlees)
- COMEOS (het vroegere FEDIS, de Belgische Federatie van de Distributie)
- FEVIA (Federatie Voedingsindustrie)
- FWA (de Waalse Landbouwfederatie)

- Imexgra (de Syndicale Kamer voor de Import- en Exporthandel in Granen)

De middenveldorganisaties waren initieel eveneens bij het platform betrokken maar hebben zelf de beslissing genomen uit het platform te stappen daar zij naar eigen zeggen niet gestructureerd waren om de standaard mee uit te schrijven. De contacten met de middenveldorganisaties worden echter wel onderhouden.

Gezien de sojaproductie een wereldgebeuren is, heeft het Belgische Platform MVDS vrij snel beslist om haar werking af te stemmen op de internationale Ronde Tafel RTRS (Round Table of Responsible Soy). Met dit project wensen sojaproductanten, NGO's (zoals WWF en Solidaridad), wetenschappers, handel, industrie en banken uit de hele wereld tot een verantwoorde sojateelt te komen. Voor meer informatie over RTRS verwijzen we graag naar de website www.responsiblesoy.org.

In 2009 heeft BFA beslist om niet te wachten op de finale standaard van RTRS, maar eerder een **eigen Belgische standaard** uit te werken: Maatschappelijk Verantwoorde soja. Maatschappelijk Verantwoorde soja is soja die geteeld wordt op een duurzame manier. Om de duurzame teelt te controleren worden een aantal criteria met betrekking tot milieu, sociale aspecten en economie in rekening gebracht. Alle criteria zitten vervat in de RTRS-standaard. In den beginne moest mv-soja voldoen aan een 20-tal duurzaamheidsindicatoren. In de loop der jaren werd het aantal opgetrokken zodat we in 2014 aan een 40-tal indicatoren zaten. Voor de certificering van de duurzame soja in 2015 werd het aantal indicatoren nogmaals opgetrokken. Ditmaal tot het aantal van 64. In 2016 en 2017 bleef het aantal indicatoren constant.

Sinds 2009 wordt er door de BFA-leden **gezamenlijk mv-soja aangekocht**. Er werd gestart met certificaten die garant staan voor een hoeveelheid van 100.000 ton mv-soja. Deze hoeveelheid werd jaarlijks opgetrokken. **Op vandaag wordt niet minder dan 380.000 ton mv-soja certificaten aangekocht**. Het overgrote deel zijn Area Mass Balance certificaten. Een kleinere hoeveelheid zijn RTRS-certificaten. Dit volume van 380.000 ton dekt in ruime mate het sojaverbruik in de varkens- en kippenhouderij bestemd voor de Belgische markt en het totale verbruik in de rundveehouderij (incl. exportproducten). De certificering van de aangekochte soja gebeurt via een erkend controleorganisme, namelijk Control Union.

Sinds 1 januari 2016 eist de Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO) dat de soja die verwerkt wordt in melkveevoeder bestemd voor de Nederlandse markt RTRS-soja is en dat de melkveevoederproducenten hiervoor individueel gecertificeerd zijn. Om enerzijds haar collectief programma te kunnen behouden en anderzijds tegemoet te komen aan de eisen van NZO, heeft **BFA een lastenboek uitgewerkt conform de GMP+ MI 103 eisen**. De individuele certificering van de BFA-leden staat er vervolgens borg voor dat de hoeveelheid RTRS-soja geëxporteerd naar Nederland de hoeveelheid aangekochte certificaten niet overschrijdt. Sinds 1 oktober 2016 eisen enkele Nederlandse lastenboeken eveneens het gebruik van RTRS-soja in pluimvee- en varkensvoeder. Het lastenboek van BFA werd daarom uitgebreid naar GMP+ MI 102.

Om het tweede en derde doel te behalen van het platform, kreeg BFA de steun van de Vlaamse overheid. Op 25/02/2010 hebben de Vlaamse overheid en BFA een engagementsverklaring ondertekend met betrekking tot Maatschappelijk Verantwoorde DiervoederStromen. Deze **engagementsverklaring** benadrukt de wens

om een internationale standaard voor Maatschappelijk Verantwoorde Diervoederstromen op te zetten. Beide partijen wensen ook bestaande eiwitbronnen maximaal te valoriseren en te promoten waarvoor een gezamenlijk actieplan werd uitgewerkt.

Daarnaast willen zowel de Vlaamse overheid als BFA de afhankelijkheid van eiwitbronnen van buiten de EU beperken. De verklaring omvat dus de uiteenzetting van de drie doelen, waarvan twee verder werden uitgewerkt in een Vlaams actieplan "alternatieve eiwitbronnen".

Eind 2015 liep de engagementsverklaring tussen de overheid en BFA ten einde. In samenspraak met het kabinet Schauvliege werd besloten om vanaf 2016 de engagementsverklaring te vervangen door een kadernota. Via deze kadernota wenst de mengvoedersector proactief te communiceren over (1) de duurzaamheidsstrategie van BFA, (2) de evolutie van het eiwitgebruik in de mengvoedersector en (3) te duiden op het belang van voedselveiligheid. Eveneens werd beslist om een tweede actieplan alternatieve eiwitbronnen uit te brengen in 2016. De uitwerking ervan werd uitgevoerd door het departement Landbouw en Visserij.

Zowel in het tweede als in het vorige actieplan kunnen 5 hefboomen onderscheiden worden die de promotie van alternatieve eiwitbronnen dienen te faciliteren:

1	Sensibilisering
2	Bewustmaking en promotie binnen de EU;
3	Stimulering van (eerder praktijkgericht) onderzoek;
4	Subsidiëring van landbouwers via specifieke maatregelen;
5	In kaart brengen van valorisatiepaden van bijproducten van bijv. voedingsindustrie en bio-ethanol productie.

De kadernota en het tweede actieplan werden juni 2016 voorgesteld aan de buitenwereld en zijn sindsdien te raadplagen op de website van [BFA](#) en het [departement Landbouw en Visserij](#).

SUSTAINABILITY COMMITTEE

Via een internationale werkgroep, begeleid door FEFAC (de Europese federatie van de mengvoedersector) en financieel ondersteund door IDH (Initiatief Duurzame Handel), wenst BFA ook andere Europese landen te overtuigen om duurzame soja aan te kopen en van duurzame soja de *mainstream* te maken.

De samenwerking is van start gegaan in mei 2014 met de uitwerking van de minimum guidelines. Dit is het **Europees referentiekader van de mengvoedersector waarin de**

minimale voorwaarden van duurzame soja worden opgesteld. In 2015 werd het werk rond de minimum guidelines afgerond en werd er een onafhankelijke benchmark tool ontwikkeld op de website van het International Trade Center (ITC). Op deze website kunnen verschillende standaarden geraadpleegd worden, maar dankzij de bijkomende tool kunnen de sojahandelaars nakijken welke duurzaamheidsstandaarden voldoen aan de minimum guidelines van FEFAC.

In 2017 hebben 17 standaarden de benchmark doorstaan, waaronder mv-soja van BFA.

ADR

Eind 2014 meldde de federale overheidsdienst aan BFA dat ADR (internationaal vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg) verplicht dient te worden toegepast door de mengvoederindustrie, ook al is de sector uitgesloten van de CLP-wetgeving. **Additieven en bepaalde mineraal- en voormengsels worden als een gevaarlijk preparaat geclassificeerd en dienen bijgevolg volgens de ADR-wetgeving getransporteerd te worden.**

Voor de overheid werd, na uitvoerig overleg met BFA, duidelijk dat de invoering van ADR-transport zware gevolgen heeft voor de sector. De nodige stappen werden ondernomen zodat ADR-transport sinds 1 juli 2017 een feit werd, en dit zowel voor colli- als bulktransport.

Concreet betekent dit dat het bedrijf de berekeningstool dient aan te schaffen, opleidingen dient te volgen (een programma werd door BFA voorgesteld) en de verpakkingszakken moet laten UN-keuren. Als basis voor de berekeningstool kan de fabrikant gebruik maken van de database gevaarlijke preparaten van BFA.

ECONOMIE & STATISTIEK

VERKOOPSTATISTIEKEN MENGVOEDER

Onze leden dienen maandelijks de aangifte van hun verkoopcijfers te bezorgen aan BFA. Deze cijfers dienen niet alleen om het lidgeld te bepalen, maar voornamelijk ook voor de opmaak van de verkoopstatistieken. BFA engageert zich vervolgens om deze verkoopstatistieken maandelijks te publiceren. Dit kort op de bal spelen, vraagt dan ook een intensieve medewerking van de leden.

Deze verkoopstatistieken vormen de basis van een groot deel van het statistisch jaarverslag van BFA. Het statistisch jaarverslag van 2016 werd in de loop van 2017 gepubliceerd op de website van BFA en het statistisch jaarverslag van 2017 zal gepubliceerd worden in het najaar van 2018.

In 2017 is er door de leden van BFA in totaal **7.359.113 ton mengvoeder** en voormengsel geproduceerd wat 2,0% meer is in vergelijking met 2016. Waar er in 2016 op jaarbasis nog een daling zichtbaar was door een daling bij de varkensvoerders, is opmerkelijk dat deze stijging niet is toe te schrijven aan een revival in de categorie van de varkensvoerders, maar door een sterke stijging bij de rundveevoerders. De tonnages van de 5 categorieën zijn echter wel allen gestegen in 2017 ten opzichte van 2016.

	2015	2016	2017
Varkensvoeder	3.715.265 ton	3.628.339 ton	3.635.713 ton
Pluimveevoeder	1.455.055 ton	1.488.098 ton	1.524.357 ton
Rundveevoeder	1.437.226 ton	1.458.223 ton	1.532.306 ton
Diverse voeders	398.538 ton	403.140 ton	423.551 ton
Voormengsels	236.491 ton	233.264 ton	243.186 ton
Totaal	7.242.575 ton	7.211.064 ton	7.359.113 ton

Meer details over de verkoopcijfers, meer bepaald de subcategorieën binnen de diergroepen, zijn terug te vinden op de website van BFA, onder [Lidmaatschap > Verkoopstatistieken](#).

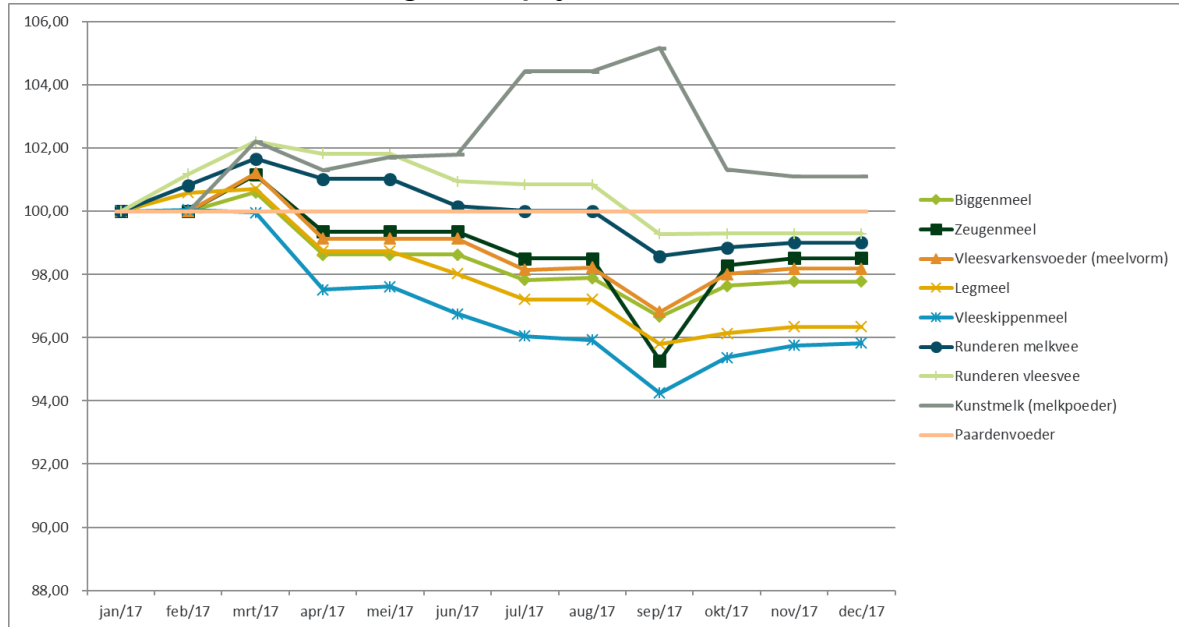
MENGVOEDER- EN GRONDSTOFFPRIJZEN

BFA vraagt maandelijks de prijslijsten op van elf leden. De selectie werd opgemaakt zodanig dat per type mengvoeder de voornaamste producenten vervat zitten in de berekening. Van alle prijzen wordt het gewogen gemiddelde genomen op basis van productietonnage, nadat per lid de korting werd afgetrokken. Deze mengvoederprijzen worden vervolgens maandelijks gecommuniceerd naar de overheid en de vertegenwoordigers van de ABC-commissie. Daarnaast worden ze gebruikt om **prijsevoluties van mengvoeder in België** in kaart te brengen.

Zo geeft de onderstaande grafiek de maandelijkse indexen weer van 2017, met als index 100 het gewogen gemiddelde van de prijzen van januari 2017. Over het algemeen is er een dalende trend zichtbaar over de verschillende types mengvoeder, behalve voor kunstmelk. Enkel in het eerste trimester van 2017 was er een stijging zichtbaar met gemiddeld 1%-eenheid.

Index van 2017 van de mengvoederprijzen

Daarnaast engageert BFA zich om eveneens maandelijks de prijzen van voornaamste grondstoffen voor mengvoeder te archiveren. Op basis van deze grondstofprijzen wordt vervolgens ook een referentie varkensvoederprijs berekend. Dit en meer hierover vind je terug op de website van BFA, onder de rubriek [publicaties > markt/prijzen > mengvoederprijstendensen](#)

INTERVENTIE FONDS SALMONELLA

Het Interventiefonds Salmonella (IFS) voor braadkippen werd eind 2011 opgestart door BFA. Doel hiervan was om de braadkippenhouder te vergoeden voor een eventuele afwaardering door pluimveeslachthuizen na vaststelling van Salmonella enteritidis of *S. typhimurium* bij de verplichte in- en uitgangscntrole.

In 2017 werd er na een overleg met de pluimveeslachthuizen besloten om de overeenkomst grondig te wijzigen. Vanaf 1 april 2017 is onder andere de bijdrage gestegen naar €2,5 per 1000 opgezette kuikens en is de afwaardering door de slachthuizen toegenomen tot 35 cent per levende kg in een eerste geval en 40 cent in een tweede geval. Momenteel nemen 21 mengvoederfabrikanten en 14 broeierijen deel aan het systeem en hebben ook 11 slachthuizen de overeenkomst onderschreven.

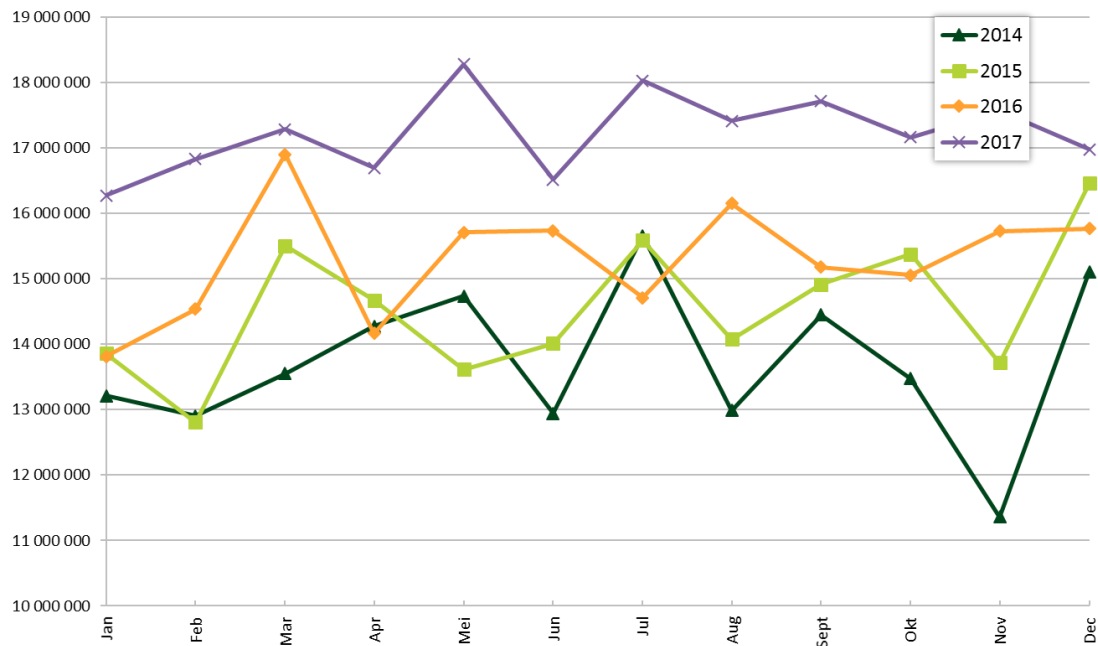
In 2017 werden maandelijks gemiddeld 17,2 miljoen kuikens afgedekt door het IFS. Wat beduidend meer was dan de afgelopen jaren. Het betrof voornamelijk Belgische braadkippen, maar ook Franse en Nederlandse kwekers participeren in het systeem indien het voeder in België werd geproduceerd.

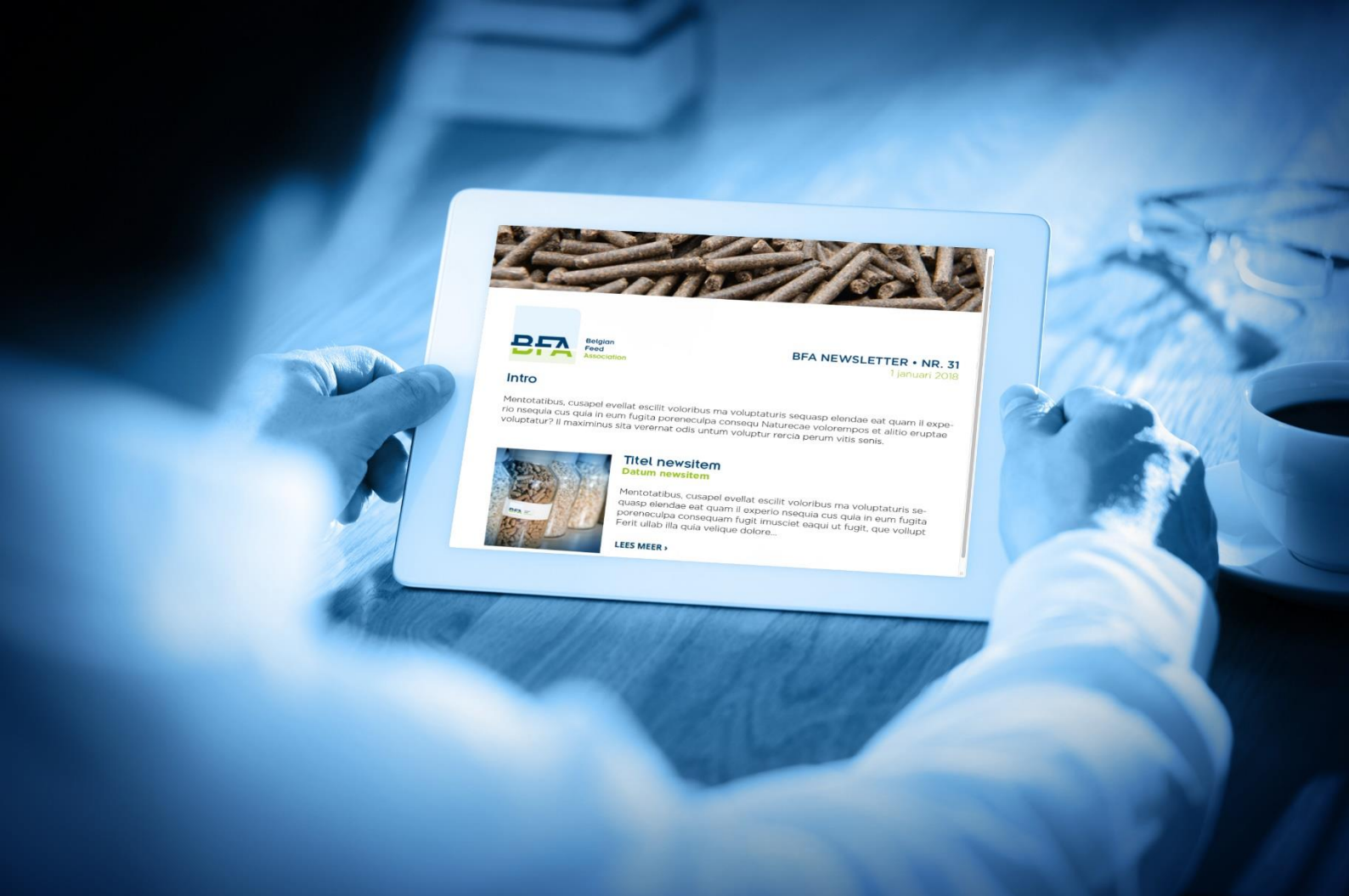
In 2017 werden 24 tomen (stallen) gedeclareerd als Se/St. 2 stallen waren enkel positief op de inlegvellen. 16 keer waren de voetjes positief (4 SE, 6 ST, 6 ander te bestrijden

serotypes), waarvan 4 eveneens positief voor de inlegvellen. Opvallend was dat maar liefst 6 keer de donsmonsters positief waren, waarvan slechts 2 maal de inlegvellen positief bleken.

Zowel broeierijen als landbouworganisaties worden maandelijks geïnformeerd over de meest recente stand van zaken en deze partners worden tweejaarlijks uitgenodigd voor een evaluatievergadering van het IFS.

Evolutie verzekerde kuikens voor de periode 2014-2017

COMMUNICATIE

LEDENCOMMUNICATIE

Communicatie is voor BFA een belangrijke pijler in haar beleid. BFA staat als beroepsvereniging ten dienste van haar leden. Hierbij is het uiteraard cruciaal om open en transparant te communiceren. BFA wil graag een **toegevoegde waarde** blijven garanderen door haar activiteiten zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de noden op het werkkterrein.

BFA fungeert niet enkel als **spreekbuis voor de sector naar de overheden** toe, maar ook als kanalisator van berichtgeving vanuit de overheid naar haar leden toe. Daarom is het ook voor ons zeer belangrijk om als sectorkoepel een gebalanceerde relatie te onderhouden met alle betrokken partijen, zo verzekeren wij een klimaat van wederzijds respect en openheid. In die optiek streven wij naar een permanente en open communicatie met alle gesprekspartners!

Via onze nieuwsbrieven (**BFacts**) en onze website zorgen wij ervoor dat onze leden alle informatie ontvangen die voor hen relevant is. Dit wordt aangevuld met brochures en fact sheets over specifieke of actuele thema's.

Ook in tijden van crisis zorgen wij ervoor dat onze leden te allen tijde correcte en duidelijke informatie ontvangen over de genomen maatregelen en de te volgen procedures. Daarvoor zijn door **BFA draaiboeken** uitgewerkt voor hoogpathogene virussen die een snelle interventie vereisen, zoals de vogelgriep, de varkenspest en

mond- en klauwzeer. Lees meer over deze draaiboeken onder het punt crisiscommunicatie.

Op de jaarlijkse **ledenvergadering** krijgen de leden een inkijk in de lopende en aankomende dossiers en is er ruimte voor een vraag-en-antwoordsessie. Dit is ook een uniek netwerkmoment.

Platformen

Een belangrijk onderdeel van de communicatie in 2017 was uiteraard onze **naamsverandering**. Sinds oktober 2017 gaat BEMEFA officieel verder als BFA. Bijgevolg werd onze nieuwsbrief omgedoopt tot BFAacts.

BFA communiceert via verschillende kanalen naar haar leden en externe actoren, met als hoofkanaal onze **website** die wordt aangevuld met onze wekelijkse **nieuwsbrieven** (BFAacts).

Nieuwsbrieven

Onze sector is zeer actief binnen de verschillende werkdomeinen. Wekelijks bezorgen wij onze 160 leden dan ook een update van onze activiteiten via de interne **BFAacts** nieuwsbrief.

Daarnaast verschijnt op maandelijkse basis de BFAacts Analysis. Deze nieuwsbrief richt zich specifiek tot de deelnemers aan onze verschillende bemonsteringsplannen en bevat gedetailleerde informatie over onder meer de bemonsteringsplannen en kwaliteitslastenboeken.

TOP 5 van de meest voorkomende onderwerpen in de BFAacts 2017:

- 1 Vogelgriep
- 2 Antibiotica
- 3 export
- 4 Interventie Fonds Salmonella
- 5 Fipronil

Website

De website vormt enerzijds een bron van informatie voor het algemene publiek over de activiteiten van BFA, en anderzijds een **platform voor de leden** waar ze terecht kunnen voor specifieke informatie per dossier, **analyses** kunnen aanvragen en sectorspecifieke wetgeving kunnen raadplegen. We streven ernaar om dit continu te actualiseren en aan te vullen, zodat onze leden op een snelle manier op de hoogte gebracht worden bij crisissen, wijzigingen binnen bemonsteringsplannen, prijsnoteringen van grondstoffen, etc.

In het kader van de **naamsverandering** werd in 2017 ook het project opgestart om de nieuwe naam en huisstijl te implementeren op de website. Het resultaat van deze inspanningen zal weldra zichtbaar worden... We zijn wel al te bereiken via www.bfa.be en ook de e-mailadressen werden aangepast naar @bfa.be.

Fact sheets & brochures

Bij deze **informatiebron**, bestemd voor onze leden, wordt de focus gelegd op een **specifiek onderwerp of een actueel thema**. Zo zijn er specifieke brochures over veiligheid op het werk en stofexplosie of wordt er getracht om een antwoord te bieden op maatschappelijke vragen. Wenst u hierover meer te weten? Neem dan zeker een kijkje op onze website onder de rubriek [Publicaties > Fact Sheet](#).

PERS

Op regelmatige basis worden er door BFA persberichten uitgestuurd over actuele thema's binnen de sector. Deze informatie wordt op haar beurt dan weer opgepikt door zowel de vakpers als de nationale pers.

Hieronder vindt u een overzicht van de persberichten die verschenen zijn in 2017:

- BFA publiceert statistisch jaarverslag 2016: 50 % van de verwerkte grondstoffen zijn nevenproducten uit voedingsindustrie
- Goed graanjaar resulteert in kwalitatieve graanoogst 2017
- Belgische mengvoedersector breidt controles op pesticiden uit
- Belgische mengvoederproductie houdt stand in 2016
- BEMEFA wordt Belgian Feed Association (BFA)
- Reductie antibioticagebruik - Resultaten enquête 2016

BFA werkte in 2017 ook opnieuw actief mee aan de **Veevoederspecials uitgezonden op PlattelandsTV**. In deze "specials" wordt specifiek aandacht besteed aan de mengvoedersector en het belang voor de veehouderij. In 2017 was er een dubbelinterview met de Directeur-Generaal Yvan Dejaegher en voorzitter Frank Decadt waar ze een aantal thema's voorgeschoteld kregen zoals AB-register, het nieuwe logo en de missie 2020. In de twee special van 2017 waren Directeur-generaal Yvan Dejaegher en gedelegeerd bestuurder van het FAVV Herman Diricks aan het woord over onder andere de autocontrole en rol van zowel BFA als FAVV hierin.

EXTERNE DIALOOG

Door onze diepgaande kennis van de sector en een jarenlange expertise van de vaak complexe dossiers wordt BFA als volwaardige ketenpartner aan tafel uitgenodigd.

De organisatie streeft steeds naar een **continue en open dialoog met zowel de nationale als internationale overheden**. Ook een open en sereen debat met het sector omringende landschap aan overlegorganen en actiegroepen is cruciaal voor een klimaat van wederzijds respect en openheid.

BELEIDSVRAAGSTUKKEN

KWALITEITSSYSTEMEN

Belpork

Voor Belpork was het een zeer gevuld en zeer bewogen jaar. BFA neemt, voor een mandaat van drie jaar, het voorzitterschap van Belpork vzw waar.

Dierenwelzijn is het maatschappelijk thema geweest dat veelvuldig op de agenda stond en staat. Enerzijds hebben **beelden genomen in de slachthuizen** de gevoelens van de consument brutaal aangesproken. Anderzijds heeft het **castratiedossier** aanleiding gegeven tot een gewijzigde positie vanwege het ketenoverleg. De vooropgestelde stop van castratie zonder verdoving moest noodzakelijkerwijze herzien worden omdat o.a. de geurdetectiemethoden nog onvoldoende op punt leken te staan. Anderzijds komt de beslissing in Duitsland om castratie zonder verdoving te verbieden tegen 1 januari 2019 er snel aan en zal dit ongetwijfeld de strategie van de Belgische varkenskolom fors beïnvloeden.

De Antibiotica-registratie, opgestart door Belpork in 2014, stond in 2017 eveneens zeer hoog op de agenda met enerzijds de verplichte AB registratie binnen SANITEL-MED en anderzijds de transfer van de AB register-gegevens naar SANITEL-MED. De besprekingen voor de oprichting van AB register vzw zijn in een stroomversnelling gekomen. Het evolueren naar **één databank** (overheid en privé) voor alle AB registratie - in Vlaanderen althans - kondigt zich als tijdrovend aan. Moest de overheid wat alerter geageerd hebben en de gesprekken voor één databank vooraf gevoerd

hebben (vermits AB Register al vanaf 2014 actief was en SANITEL-MED slechts in februari 2017 gestart is) dan zou dit veel moeite, inspanningen en kosten hebben vermeden. Driewerf helaas.

Belplume

In 2002 hebben alle geledingen van de braadkippenkolom gezamenlijk het initiatief genomen om Belplume op te richten. In 2009 zette na de braadkippensector, ook de leghennenhouderij de stap naar een eenvormig Belgisch kwaliteitssysteem. BFA is namens de mengvoedersector de deelnemende groepering aan dit kwaliteitssysteem door te zetelen in de Raad van Bestuur, de Algemene Vergadering en de Adviescommissie van Belplume.

2017 is het jaar dat Belplume eindelijk uit de startblokken is geschoten op het vlak van AB registratie. Zo is het 'AB register pluimvee' ontwikkeld in samenwerking met Belpork. Dit systeem is gefinaliseerd op 15 juni 2017. Sindsdien kan de broeier pluimveeloten registreren, kan de dierenarts medicatie opgeven en kan de pluimveehouder deze gegevens controleren. Elk vanuit zijn portaal. Hieromtrent werd eind 2017 ook werk gemaakt om samen met Belpork en IKM een nieuwe vzw AB Register op te richten ([zie AB REGISTER](#)).

Lien Lefevre is in 2017 ook gestart als nieuwe secretaris van Belplume en waar de lastenboeken momenteel quasi een letterlijke vertaling zijn van de wettelijke normen, zal er in 2018 werk van gemaakt worden om dierenwelzijn sterker te implementeren in de lastenboeken.

Vegaplan

Vegaplan coördineert de **autocontrole voor de plantaardige primaire sector**. De kwaliteitsovereenkomsten binnen de diervoedersector die best verwijzen naar gecertificeerde autocontrolesystemen, blijven een aandachtspunt.

Robuust

LEKKER HOLLANDS RUNDVLEES

De uitwisselbaarheid blijft stand houden, verder is er weinig nieuws te melden. Robuust zou een **nieuw monitoringsysteem opstarten in 2017** maar voorlopig is daar geen nieuws meer over.

AB

AB Register

In 2017 werd vanuit Europa een premie toegekend aan de deelnemers aan AB-register. Dit heeft een kleine boost gegeven aan de deelnemers aan AB-register (alhoewel men zich een kritische vraag kan stellen of dit de goede motivatie is om deel te nemen ...). Tevens kan men terugblikken op een positief jaar met betrekking tot de **reductie van het antibioticagebruik**. De rapporten op niveau van de varkenshouder bleven hun frequentie behouden en dit wierp zijn vruchten af: de daling van het gebruik aan AB is substantieel (mits de nodige kanttekeningen aangeboord in het voorwoord) in de omgeving van 20 %. Verder ontfermde Belpork zich over het AB-register van de pluimveesector. Uiteindelijk vervoegde ook de melkveesector AB-register. Dit was de aanleiding om al wat AB-registratie betreft onder te brengen in één organisatie. AB register vzw is intussen opgericht en onderneemt de nodige stappen om volledig operationeel te worden.

AMCRA

AMCRA heeft zich intussen opgeworpen als “incontournable” m.b.t. analyse van gecollecteerde gegevens over AB-gebruik. AMCRA heeft zich, dankzij Belpork in de eerste plaats, opgeworpen als de **wetenschappelijke eenheid met de nodige knowhow om de rapporten i.v.m. AB-registratie voor de varkenshouder op een wetenschappelijk hoog niveau te brengen**. En uiteraard toch voldoende vulgariserend om door de doelgroepen te worden geïnterpreteerd. Mooi staaltje werk. Daarnaast wordt er verder gesleuteld aan de website, aan het compendium, aan de opleidingen, aan de werkgroepen (o.a. Zn, ...). Het unaniem advies over het gebruik van ZnO was eveneens een knap staaltje van deskundigheid en bruggebouwen om tot een unaniem standpunt te komen.

DIERENWELZIJN

Varken

De rubriek dierenwelzijn, met enerzijds de **castratie** van de biggen en anderzijds de **dierenwelzijnsnormen** in de verschillende schakels van de keten van de dierlijke productie, heeft voor de nodige opschudding gezorgd. Elke schakel is intussen op zijn niveau of binnen de kolom aan het sleutelen aan een **actieplan** om de dierenwelzijnsnormen en de controle daarop structureel beter te implementeren en te controleren.

Pluimvee

Op vraag van minister Ben Weyts werd binnen de pluimveekolom nagedacht over de reductie van het aantal dood-aangeleverde braadkippen (DOA's, death on arrival) gedurende het **transport naar het slachthuis**. Deze brainstorm binnen [VEPEK](#) resulteerde uiteindelijk in een actieplan “transport levend pluimvee”.

Het belangrijkste engagement is « tijdige en heldere communicatie » tussen de verschillende betrokken schakels. Enerzijds werd het VKI document aangepast zodat de pluimveehouder het aantal braadkippen en het gemiddeld gewicht, 2 werkdagen voor de slacht kan doorsturen naar het slachthuis. Hiervoor belooft het slachthuis terugkoppeling van het aantal vangkooien en een schatting van het aantal dieren per lade en een snellere terugkoppeling van de slachtrapporten. Zodat overbelading van de laatst gevulde kooien minder zal voorkomen. Deze communicatie verloopt bij voorkeur rechtstreeks en per mail.

Naast de performante vanginstructies en instructies voor correct transport, werden er ook 2 verzoeken aan de bevoegde minister geformuleerd. Enerzijds de vraag voor de afwijking van rij- en rusttijden en anderzijds het ontzetten uit file bij slechte weersomstandigheden.

Naast dit actieplan wordt er binnen [VEPEK](#) ook nagedacht over dierenwelzijn bij de broeierijen, de GSP-bedrijven en de pluimveeslachthuizen. Steeds worden eventuele nieuwe richtlijnen opgenomen in de desbetreffende [Belplume](#) lastenboeken.

DIERENGEZONDHEID

Varkenspest

De Afrikaanse Varkenspest dreigt opnieuw vanuit Oost-Europa. Dit zal ook de mengvoedersector dwingen haar draaiboek te actualiseren en bij te sturen.

Vogelgriep

De vogelgriepdreiging in het begin van het jaar 2017 was substantieel. Gelukkig was dit draaiboek nog volledig up to date en moesten er geen dringende maatregelen uitgevaardigd worden. Alertheid blijft geboden want de migratie van de vogels is hier leidend.

In het [VEPEK](#)-draaiboek aviaire influenza werden 3 en 10 km zones opgenomen om een nationale standstill te vermijden in geval van besmettingen. Dit draaiboek is nog niet volledig erkend door het FAVV, maar gedurende de laatste vogelgriepperiode (2017) in België heeft het FAVV deze wel reeds toegepast. Nadien werd dit systeem positief geëvalueerd. De sector kreeg wel de opmerking dat ze zich **de volgende keer sneller moeten organiseren**. Het doel is namelijk om het slachtrijp pluimvee in deze risicozones zo snel als mogelijk te slachten. Hiervoor is een volledige inventarisering van al het aanwezige pluimvee noodzakelijk. Dit zal **BFA vanaf nu coördineren**. BFA krijgt een lijst van het FAVV en vervolgens zullen de BFA-leden aangesproken worden om dit te vervolledigen met opzetdatum en eindbestemming. De hoop leeft om een nationale standstill steeds zo lang als mogelijk uit te stellen wat het afgelopen jaar uitstekend gelukt is.

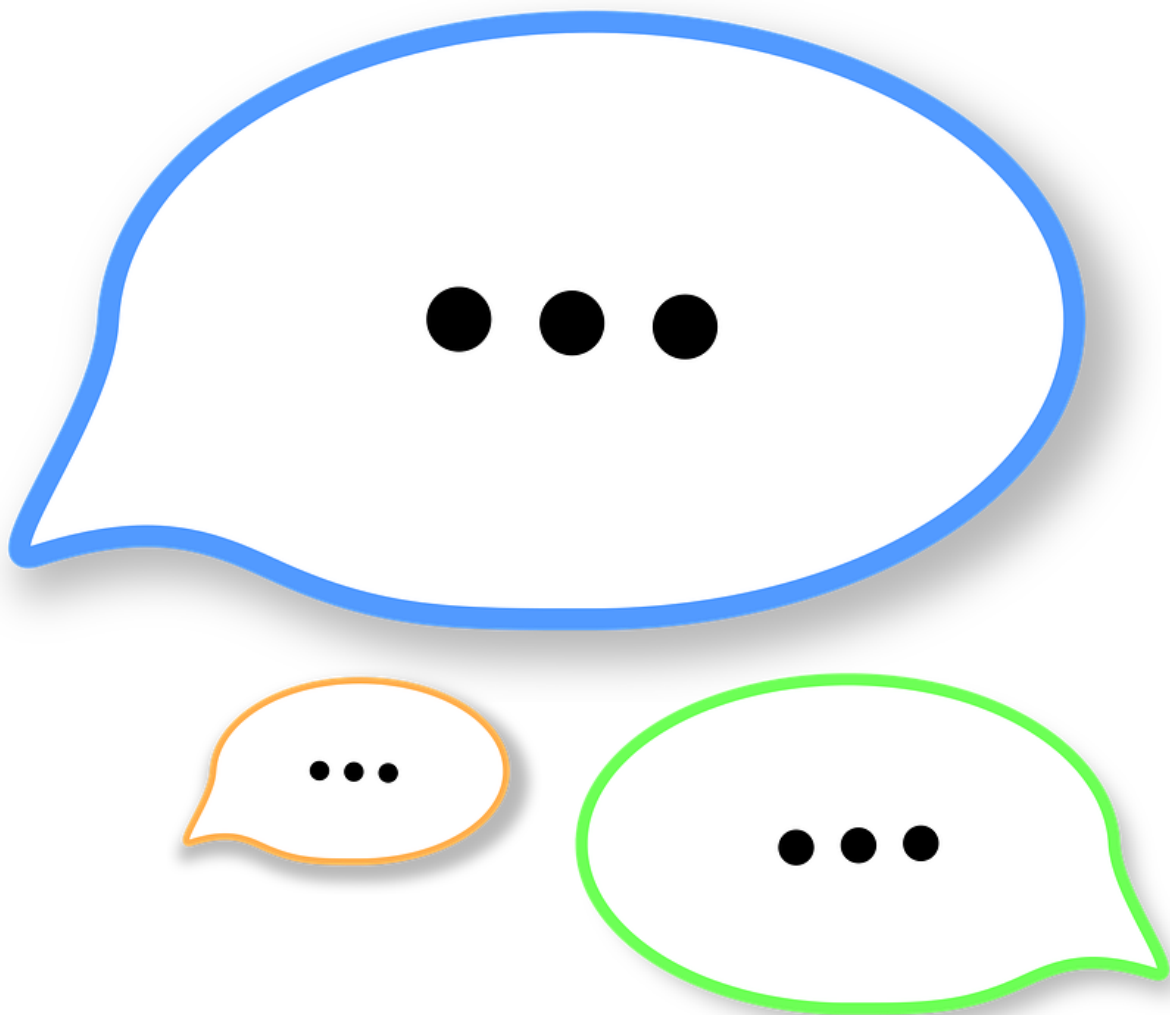
In crisissituaties ageert BFA uiteraard ook als **aanspreekpunt voor haar leden** en als **doorgeefluik** voor cruciale informatie tussen de overheid en haar leden.

Hiernaast heeft BFA nog steeds een protocol voor hygiënemaatregelen (zie website) in geval van vogelgriep ter beschikking gesteld aan haar leden. Dit actieplan omvat cruciale informatie over de strikte richtlijnen die op te volgen zijn tijdens een uitbraak zoals preventieve maatregelen, procedure voor transport, lijst van de cleaning stations...

GGO

BFA werkt momenteel aan een lastenboek "GGO-gecontroleerd diervoeder". Dit omdat er meer en meer druk komt vanuit de buurlanden Duitsland en Frankrijk, en vanuit het kabinet Ducarme. De strategische positie van BFA ligt echter nog niet geheel vast waardoor er nog gebrainstormd wordt over het soort analyses die uitgevoerd hoort te worden en de strategie die gevolgd kan worden. Daarbovenop is het ook wenselijk dat de uitwisselbaarheid met reeds bestaande lastenboeken gegarandeerd wordt.

NATIONAAL EN INTERNATIONAAL OVERLEG

NATIONAAL

OVOCOM

In 2001 werd het Overlegplatform Voedermiddelenkolom (OVOCOM) opgericht. OVOCOM is het overlegplatform voor beroepsfederaties waarvan de leden (bedrijven) actief zijn in de diervoederketen. BFA is al sinds de oprichting ervan nauw betrokken bij de activiteiten van de vzw. Yvan Dejaegher trad in mei 2016 af als voorzitter en werd opnieuw verkozen als ondervoorzitter van OVOCOM voor een termijn van drie jaar.

Het overlegplatform heeft als doel bedrijven in de diervoederketen te voorzien van

OV@COM
Together for safety and quality.

een betrouwbaar, geloofwaardig en betaalbaar voederveiligheidssysteem. Met een verticale aanpak wil OVOCOM bijdragen tot de productie, handel, transport en opslag van veilige diervoeders. Daarom beheert

OVOCOM de FCA (Feed Chain Alliance) Standaard en publiceerde OVOCOM in

2005 de eerste versie van de Autocontrole Gids Diervoeders (G-001), erkend door het FAVV en equivalent met de FCA Standaard.

Sinds haar oprichting heeft OVOCOM steeds gestreefd naar internationale uitwisselbaarheid. Het internationale speelveld wordt steeds complexer. Enerzijds focussen we op de aankoop van gecertificeerde grondstoffen, anderzijds streven we ernaar dat FCA-gecertificeerde bedrijven zonder handelsbarrières hun voeders kunnen afzetten. In 2017 werden zo onder meer voorlopige uitwisselbaarheidsovereenkomsten gesloten met CSA-GTP en Oqualim (RCNA-standaard). Een onderdeel van de uitwisselbaarheid met Oqualim is dat Oqualim contact opneemt met de Franse lastenboeken of 'labels' zodat ze ook equivalentie met Oqualim opnemen in hun lastenboek. Verder werd er met Fami-QS een uitbreiding van de uitwisselbaarheidsovereenkomst afgesloten. Met Pastus+ worden verdere gesprekken gevoerd.

Dat de FCA standaard ook op internationaal niveau aanzien wordt als een betrouwbare en geloofwaardige standaard blijkt ook uit het feit dat OVOCOM-FCA de eerste voederveiligheidsstandaard is die officieel erkend werd door het Nederlandse ketenborging.nl. Dit is een initiatief van de Nederlandse Taskforce Voedselvertrouwen. Deze Taskforce heeft, in samenspraak met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), criteria voor private voedselveiligheids- en kwaliteitsschema's opgesteld.

Daarnaast werken OVOCOM, AIC, QS en GMP+ International verder aan een harmonisatie van de internationale inkoopvoorwaarden.

Sinds 1 januari 2016 zijn er ook nieuwe eisen van kracht voor alle bedrijven die rechtstreeks diervoeders leveren aan Nederlandse melkveehouders. Nederlandse melkveehouders mogen enkel nog voeders afnemen van leveranciers die vermeld staan op de witte lijst van NZO. Daarom heeft OVOCOM "module I-01: rechtstreekse levering van diervoeders aan Nederlandse melkveehouders" gepubliceerd. Hierdoor kunnen FCA-gecertificeerde bedrijven, die ook module I-01 toepassen, vermeld worden op de witte lijst, zonder bijkomende vereisten op niveau van voedselveiligheid. Deze bedrijven moeten wel voldoen aan de bijkomende voorwaarden met betrekking tot productaansprakelijkheidsverzekering en certificering "duurzame soja". Deze module werd ook in 2017 verdergezet.

OVOCOM zet ook sterk in op opleiding en communicatie. Het jaarlijkse opleidingsprogramma (<http://www.ovocom.be/>) bestaat zowel uit thema-opleidingen die inspelen op een actueel onderwerp en/of een update van diervoederwetgeving of RASFF berichten, als uit basisopleidingen over de FCA Standaard, of over zowel Belgische als Europese diervoederwetgeving. De opleidingen zorgen ervoor dat deelnemers op de hoogte blijven en dat kennis over de verschillende aspecten en toepassing van de kwaliteitsstandaard en de evolutie in de wetgeving verspreid wordt.

Op de [OVOCOM website](#) kunnen bedrijven zeer nuttige informatie terugvinden, o.a. over de internationale werking van het overlegplatform. Daarnaast worden daar alle nieuwsbrieven gepubliceerd die de FCA-deelnemers ontvangen over de activiteiten van OVOCOM, of specifieke items die belangrijk zijn voor de verschillende sectoren.

Er worden ook verschillende documenten gepubliceerd in het Engels, die bedrijven kunnen ondersteunen bij het exporteren van diervoeders.

VEPEK

VEPEK, het verbond voor pluimvee, eieren en konijnen, draait op een laag pitje. BFA blijft nochtans overtuigd dat de rol van een interprofessionele organisatie belangrijk is, zeker in een sterk gespecialiseerde keten als de pluimveekolom. Het is jammer dat niet alle stakeholders het belang van dergelijke verticale structuren erkennen en ook niet bereid zijn mee te financieren. Nochtans heeft VEPEK het afgelopen

jaar met het actieplan transport levend pluimvee (dierenwelzijn) bewezen een meerwaarde te zijn ([zie punt pluimvee](#)). In vele andere dossiers kan deze verticale aanpak zeker ook zijn steentje bijdragen zoals bijvoorbeeld: Salmonella-aanpak, vogelgriep, crisiscommunicatie ...

Ketenoverleg agrovoeding

Ketenoverleg agrovoeding heeft op verschillende niveaus activiteiten ontplooid. In de eerste plaats de **gedragscode en het governance comité** dat gepaard ging met de benoeming van een onafhankelijke voorzitter. De premie voor de zeugenhouders is afgesloten met een negatief saldo van 30.000 euro. Dit leidt sowieso tot de conclusie dat dergelijk initiatief in geen enkele diersoort vatbaar is voor herhaling.

SALV

De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) is een adviserend orgaan voor de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement. De adviezen die worden geformuleerd hebben betrekking tot **nieuwe reglementering over landbouw en visserij in de brede zin van het woord**. De adviezen worden samengesteld tijdens werkgroepvergaderingen van de belanghebbenden van de sector die zetelen in de SALV. Tot 1 december 2015 werd de adviesraad voorgezeten door de voorzitter van Boerenbond, de heer Piet Vanthemsche. Aangezien hij Boerenbond heeft verlaten, diende een andere persoon verkozen te worden als voorzitter. Er werd binnen SALV geopteerd om de toenmalige ondervoorzitter, Hendrik Van Damme van het Algemeen BoerenSyndicaat (ABS), aan te duiden als opvolger. Chris Coenegrachts van Boerenbond werd naar voor geschoven als nieuwe ondervoorzitter. Sinds 1 januari 2016 is het secretariaat van de SALV administratief ondergebracht bij de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV).

VCM

Het Vlaams Coördinatiecentrum voor Mestverwerking (VCM) is **het centraal aanspreekpunt voor mestverwerking in Vlaanderen**. Bij hen kan je terecht voor informatie, advies en/of begeleiding. Zij vormen eveneens de schakel tussen de overheid en het bedrijfsleven. Hiervoor organiseren zij thematisch overleg waarin onderwerpen zoals ruimtelijke ordening, het mestdecreet, enz. besproken worden.

Verder helpt VCM ook met het opstarten van projectwerking rond nutriëntenvvalorisatie en delen zij deze kennis met hun leden.

VCM werd opgericht in 1996, op initiatief van de provincie West-Vlaanderen. BFA heeft vanaf het begin haar medewerking verleend. In de periode mei 2015 – april 2017 heeft BFA het voorzitterschap waargenomen. Dirk Denorme van VLM heeft de taak van voorzitter sindsdien overgenomen.

BFA is eveneens vertegenwoordigd in de raden van bestuur van VILT, Belbeef, AMCRA, edm.

INTERNATIONAAL

De uitwisselbaarheidsgesprekken met **SecureFeed** zijn op een laag pitje beland in 2017. Daarvoor zijn verschillende redenen te vinden: er waren geen grote diervoederveiligheidsproblemen te melden, de uitwisselbaarheid met de Nederlandse Zuivel houdt nog steeds stand en door de personeelwissel bij NZO is de Belgische inbreng minder prioritair geworden, ook de personeelwissel bij SecureFeed zal uiteraard meegespeeld hebben in het bepalen van de prioriteiten op hun niveau.

Met **NEVEDI** worden op regelmatige tijdstippen, in functie van de thema's en de dossiers, overlegvergaderingen georganiseerd.

Ook de frequentie van de vergaderingen met **GMP+**, op politiek niveau, is minder geworden. Op technisch niveau daarentegen wordt er nog regelmatig en frequent overlegd.

FEFAC is een vrij grote slokop in het opzuigen van energie en initiatieven. Niet alleen maakt BFA deel uit van de raad van bestuur van FEFAC maar BFA verzorgt ook heel veel inbreng in bepaalde werkgroepen en comités zoals het Feed Safety Management Committee (waar BFA voorzitter van is), het Sustainability Committee, het Premix Committee, edm. Daarnaast zijn er heel wat ad hoc werkgroepen die aandacht vereisen. Maar ontegensprekelijk loont het de moeite daarin energie te investeren omdat meer en meer de wetgeving Europees gestuurd wordt en anderzijds BFA nooit de strategie gehuldigd heeft van af te wachten maar veeleer van het voortouw te nemen.

In de onderhandelingen met het Duitse **Qualität und Sicherheit** (QS) gaat het enerzijds over diervoederveiligheid en dus de uitwisselbaarheid tussen de kwaliteitssystemen.

Het is internationaal belangrijk, we leven immers niet op een eiland, om de nodige communicatie, en vooral crisiscommunicatie, op gang te houden tussen de verschillende systemen op internationaal niveau. Anderzijds, vermits BFA voorzitter is van Belpork en omdat Belpork een uniek uitwisselbaarheidsprotocol heeft met QS, worden er ook veel gegevens uitgewisseld tussen QS en Belpork. Dit vereist intensief overleg zeker als in Duitsland specifieke wetgeving wordt gestemd i.v.m. castratie!

In Duitsland wordt een specifiek kwaliteitssysteem voor eieren gehanteerd, namelijk Verein für kontrollierte alternative Tierhaltungsformen of kortweg **KAT**. Een uitwisselbaarheidsovereenkomst bestaat sinds juli 2012 tussen BFA en KAT.

In een notendop komt het er op neer dat FCA gecertificeerde mengvoederfabrikanten, die lid zijn van BFA, op een eenvoudige manier kunnen deelnemen aan het KAT-systeem. Het is de FCA certificatie-instelling die zowel de initiële als de jaarlijkse certificatieaudit (combi-audit) kan uitvoeren. Vereiste is wel dat de auditor een opleiding heeft gevolgd bij BFA.

Meer info over de overeenkomst en de voorwaarden is beschikbaar op de website van BFA, onder [Dossiers > Kwaliteit > Internationaal](#).

DIENSTVERLENING

OPLEIDINGEN

Stofexplosie

BFA heeft de **GEX-tool** ontwikkeld die fabrikanten toelaat het **extern risico van hun bedrijf ten gevolge van stofexplosie en brand te berekenen in het kader van een milieuvergunningsaanvraag**. De tool maakt het de fabrikant mogelijk om zelf de berekening uit te voeren en hoeft daardoor geen beroep te doen op een consulent.

Bij de berekening helpt BFA de fabrikant graag verder. Als eerste stap organiseert BFA een opleiding waarbij de achterliggende theorie van het GEX-programma wordt uitgelegd en waarbij een inleiding wordt gegeven tot het gebruik van de tool zelf. Vervolgens kan de fabrikant ermee aan de slag.

Wanneer de fabrikant een stap verder staat met het invullen van de tool, organiseert BFA een eerste begeleidingssessie. BFA-leden krijgen dan niet alleen advies, maar kunnen op dat ogenblik ook al hun vragen stellen. Hierna kan de studie volledig worden afgerond om ten slotte een laatste keer voorgelegd te worden in een tweede begeleidingssessie. Al deze sessies worden gratis aangeboden door BFA vanaf de aankoop van de GEX-tool.

Arbeidsveiligheid

BFA heeft sinds 2015 een cursus over arbeidsveiligheid (sensibilisatie) voor arbeiders in haar opleidingspakket opgenomen. Dit gebeurt in samenwerking met Provikmo/Vekmo en kan indien gewenst op het bedrijf van het BFA-lid zelf doorgaan.

Tijdens deze opleiding komen naast de **gevaren van silo's** ook het werken met derden aan bod, met specifieke nadruk op **stofexplosiegevaar** en **brandgevaar**. In het eerste deel van de opleiding worden aan de hand van concrete voorbeelden (filmpjes en foto's) de gevaren en de mogelijke gevolgen ervan binnen de mengvoedersector geïllustreerd. Vervolgens wordt in het kort de theorie achter het ontstaan van stofexplosie geschetst en ten slotte worden mogelijke voorzorgsmaatregelen overlopen. Alles wordt zo praktisch mogelijk aan de man gebracht. Indien de opleiding op bedrijfsniveau georganiseerd wordt, gaat de lesgever na afloop van het theoretische gedeelte samen met de deelnemers de fabriek in om de theorie toe te passen op het bedrijf.

Naast de opleiding beschikt BFA ook nog steeds over het **handboek arbeidsveiligheid** dat in 2009 werd uitgebracht voor de mengvoedersector.

BEPEFA

Sinds januari 2015 heeft BFA het secretariaat van BEPEFA op zich genomen. BEPEFA is de **vereniging van de Belgische petfoodfabrikanten** die op vandaag 10 leden telt. Dit betekent dat BFA sindsdien zowel de droge voeding voor gezelschapsdieren als de natte voeding vertegenwoordigt. Dit zowel op nationaal vlak (FAVV, FOD,...) als op Europees vlak (Fediaf, Europese federatie voor Petfood).

KVBM

BFA verzorgde ook in 2017 het secretariaat van de Koninklijke Vereniging der Belgische Maalders (KVBM). Hieronder wordt verstaan de vertegenwoordiging van KVBM

in de Europese federatie **European Flour Millers** (EFM) en in de Federatie Voedingsindustrie (FEVIA), de uitwerking van het **sectoraal bemonsteringsplan voor de maalderijen**, de opvolging van de wetgeving, de communicatie en het organiseren van opleidingen.

Tevens werd de geüpdatete versie van de **autocontroleleids voor de maalderijen** ingediend bij het FAVV.

VNA

VNA is de Vereniging voor Nutriënten Analyse en stelt zich tot doel **laboratoria actief in de diervoedersector op regelmatige tijdstippen rond de tafel te verenigen.**

Reeds 10 jaar neemt BFA het secretariaat van deze vzw voor haar rekening en tracht ze interessante informatie te delen. De leden van VNA bestaan enerzijds uit laboratoria eigendom van diervoederbedrijven en anderzijds uit privé- commerciële labo's actief in deze sector. In 2017 telde de vereniging 25 leden.

MAALDERSVERENIGING

BFA verzekert het secretariaat van de maaldersvereniging: dit is één van de verenigingen die de bloemmolensector rijk is. Naast het autocontrolesysteem en de monitoring wordt er vooral gestreefd naar een intensievere samenwerking tussen de verschillende bloemmolenfederaties.

Insecten

Verschillende onderzoeksinstituten in België voeren onderzoek uit naar het gebruik van **insecten in humane en dierenvoeding**. Het gebruik van insecten in voeder kan een mogelijke aanvulling vormen op de bestaande eiwitbronnen waardoor de afhankelijkheid van geïmporteerde eiwitten kan reduceren. Bovendien kunnen insecten gekweekt worden op een **voedingsbodem van organische reststromen**, waardoor deze laatste hoogwaardig verwerkt kunnen worden. Insecten zouden ook over een goed aminozuurprofiel beschikken.

BFA is actief in verscheidene actorengroepen van onderzoeksprojecten. Hierbij wordt van de beroepsfederatie verwacht dat ze advies geeft over de proefopzet en informatie levert over de wetgeving omtrent het gebruik van insecten in diervoeder.

Soja

Het sojaproject van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) tracht de teeltwijze op punt te stellen van enkele vroegrijpe sojavariëteiten die in Vlaanderen geteeld worden. BFA ondersteunt dit project in het kader van het **Actieplan Alternatieve Eiwitbronnen**.

In 2012 en 2013 werden oriënterende teelttechnische proeven met enkele vroege tot zeer vroege sojarassen uitgevoerd op 3 verschillende locaties in Vlaanderen. Op basis van deze proeven blijkt er potentieel in deze teelt te bestaan, maar er zijn ook nog heel wat knelpunten die moesten onderzocht worden alvorens deze teelt op het terrein toegepast kan worden. Via een IWT-LA project dat liep van 2014 tot 2017 werden deze knelpunten onderzocht. **Zo onderzocht ILVO welke sojarassen in België geteeld kunnen worden en wat de bijhorende optimale teelttechnieken zijn**. Naast het inzaaien van verschillende rassen, onderzochten zij ook welke herbiciden het meest efficiënt zijn in België, welke inoculatieproducten en welke dosis ervan gebruikt moeten worden voor een goed werkende inoculatie. Welke rassen weerstand kunnen bieden tegen de koude en wat de olie- en eiwitinhoud is van de verschillende rassen. [Meer info over het project is terug te vinden op de website van ILVO.](#)

ILVO – gebruikersgroep ideaal slachtgewicht

Het IWT-project 'Bepaling van het bedrijfseconomisch optimale slachtgewicht van vleesvarkens' dat liep van 2014 tot 2017 wordt getrokken door het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO). Hierbinnen zou men een **optimalisatiemodel ontwikkelen dat voor een gemiddeld Belgisch varken het economisch optimale slachtgewicht berekent, rekening houdend met de marktomstandigheden**. Bovendien wenst men ook aan de individuele varkenshouder een op maat gemaakt adviesinstrument te bieden ter berekening van het economisch optimaal slachtgewicht volgens de markt- en bedrijfsspecifieke omstandigheden.

Om deze doelstelling te behalen is technische kennis nodig over de evolutie van de groei, voederopname, sterfte en lichaamssamenstelling van varkens gedurende de afmestperiode. In het bijzonder over het traject tussen 100 en 130 kg is deze informatie nog niet gekend. Deze technische informatie zal verschillen tussen beren, baren, gelten en improvac.

Retentie

BFA heeft een driesporenplan uitgewerkt met Boerenbond, ABS en de Mestbank om de mestproblematiek bij de varkens aan te pakken. Eén van de sporen is het bepalen van de N- en P-retentie in het varken. ILVO had de groep in 2013 aangeraden om mee te stappen in het project 'Bepaling van het bedrijfseconomisch optimale slachtgewicht van vleesvarkens', aangezien hierin de retentie van 120 varkens wordt bepaald. In de projectbeschrijving stond echter niet vermeld dat de dieren een zeer rijk voeder zouden krijgen en dat de maximale retentiewaarden bepaald zouden worden. De waarden die het project bepaalt, zijn dus niet de gangbare cijfers die tot een gemiddeld varken behoren. De Mestbank ging dan ook niet akkoord om deze retentiewaarden in het beleidskader te gebruiken. Bijgevolg hebben de partijen samen beslist om 72 andere varkens uit het project te slachten die wel gevoederd worden met een courant praktijkvoeder. De N- en P-retentie van 6 gelten, 6 beren, 6 bargaen en 6 improvac worden telkens bepaald bij een slachtgewicht van 105 kg, 115 kg en 130 kg. Uit de resultaten bleek dat de retentie van N en P onveranderd bleven.

MET DE STEUN VAN